

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta právnická
Katedra správního práva

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Projednání skutku, který má znaky přestupku, osob
vyloučených z působnosti přestupkového zákona

Autor práce: **Patrik Karlík**

Vedoucí práce: **prof. JUDr. Martin Kopecký, CSc.**

2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Patrik KARLÍK**
Osobní číslo: **R20B0061P**
Studijní program: **B0421A220009 Právní specializace**
Téma práce: **Projednání skutku, který má znaky přestupku, osob vyloučených z působnosti přestupkového zákona**
Zadávací katedra: **Katedra správního práva**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Přestupkové právo v hmotněprávní úpravě – pojem přestupek, dělení správní deliktů
3. Jednání mající znaky přestupku
4. Osoby, vyloučené z působnosti přestupkového zákona
5. Popis řešení skutku, který má znak přestupku, osobou vyloučeného z přestupkového zákona dle jednotlivých skupin
6. Porovnání úpravy přestupkového zákona a zvláštních zákonů upravující skutky, mající znaky přestupku
7. Závěr

Rozsah bakalářské práce: **30**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Zákon č. 361/2003 Sb. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- Zákon č. 250/2016 Sb. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 169/1999 Sb. Zákon o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 221/1999 Sb. Zákon o vojácích z povolání
- Zákon č. 129/2008 Sb. Zákon o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů

Vedoucí bakalářské práce: **Prof. JUDr. Martin Kopecký, CSc.**
Katedra správního práva

Datum zadání bakalářské práce: **29. června 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

Prof. JUDr. Martin Kopecký, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 20. září 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu, zákony a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Úpohlavech, 30.březen 2023

.....

Patrik Karlík

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval prof. JUDr. Martinu Kopeckému, CSc., za odborné vedení, podnětné a cenné rady a připomínky.

Poděkování náleží i mé rodině a přátelům, kteří mi byli podporou po celou dobu mého studia.

Patrik Karlík

Obsah

Úvod.....	1
1 Přestupkové právo v hmotněprávní úpravě	3
1.1 Komise pro projednávání přestupků	4
1.2 Zásady přestupkového práva.....	4
1.2.1 Subsidiarita trestní represe	4
1.2.2 Zásada nulla poena sine lege	5
1.2.3 Zásada přiměřenosti a individualizace správního trestu.....	5
1.2.4 Zásada ne bis in idem	5
1.2.5 Presumpce nevinu.....	5
1.2.6 Zásada nemo tenetur se ipsum accusare	5
1.2.7 Zásada zajištění procesních práv obviněného	5
1.3 Pojem přestupek	6
1.4 Dělení správních deliktů.....	6
1.4.1 Přestupek.....	7
1.4.2 Správní disciplinární delikt	7
1.4.3 Správní pořádkový delikt	7
1.5 Protiprávnost a její vyloučení.....	8
1.5.1 Krajní nouze	8
1.5.2 Nutná obrana	8
1.5.3 Svolení poškozeného.....	9
1.5.4 Přípustné riziko	9
1.5.5 Oprávněné použití zbraně	9
1.6 Zánik odpovědnosti za přestupek.....	10
1.7 Působnost.....	10
1.7.1 Věcná	10
1.7.2 Časová.....	11
1.7.3 Místní.....	11
1.7.4 Osobní.....	11

1.8	Správní tresty	14
1.8.1	Druhy správních trestů	15
1.8.2	Ochranná opatření	15
2	Jednání mající znaky přestupku	17
3	Osoby vyloučené z působnosti přestupkového zákona	18
3.1	Osoby s imunitami a výsadami podle zákona	18
3.2	Osoby s imunitami a výsadami podle mezinárodního práva.....	19
3.3	Osoby, s nimiž se jednání mající znak přestupku projednává podle zvláštních zákonů	20
4	Popis řešení skutku, který má znak přestupku, s osobou vyloučenou z přestupkového zákona dle jednotlivých skupin.....	24
4.1	Disciplinární řízení poslanců a senátorů	24
4.2	Kárné řízení Ústavních soudců.....	26
4.3	Příslušníci bezpečnostních sborů.....	27
4.4	Osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci	31
4.5	Zamlčení příslušnosti.....	33
4.6	Osoby ve výkonu trestu odnětí svobody	34
4.7	Obvinění ve výkonu vazby	36
4.8	Chovanci ve výkonu zabezpečovací detence.....	37
5	Porovnání úpravy přestupkového zákona a zvláštních zákonů upravující skutky, mající znaky přestupku	40
	Závěr.....	46
	Resumé	48
	Cizí slova	50
	Zkratky.....	50
	Seznam použitých zdrojů.....	51
1.	Seznam použité literatury:	51
2.	Seznam použitých právních předpisů:	51
3.	Seznam použitých judikátů:	52
4.	Seznam odborných článků:	52
5.	Seznam použitých internetových zdrojů:.....	52

Úvod

Lidská populace se již od svého zrodu vždy dopouštěla chyb ve svém jednání, ať už nemorálních, neetických či jiných pochybeních proti pravidlům a zásadám lidské společnosti. Tato pravidla byla postupem času sepsána do právních předpisů, kterými byla lidská společnost povinna se řídit, dodržovat je a v případě porušení za ně ukládat sankce.

V současné době se takové pochybení dělí na dva druhy: na více závažné pochybení, které zákon nazývá trestnými činy, a méně závažné pochybení, které zákon nazývá přestupky.

Tato bakalářská práce se zabývá právě těmi méně závažnými činy, tedy přestupky, které mají obecnou definici v zákoně č. 250/2016., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dále jen PřesZ. Definice přestupku podle tohoto zákona a jeho osobní působnost je směřována na většinu lidí, kteří v naší společnosti žijí. Existuje však několik skupin lidí, které jsou ať už svou funkcí, postavením, povoláním či z jiných důvodů, vyjmuti z působnosti tohoto zákona.

Cílem této práce je seznámit čtenáře s rozdílem mezi projednávání přestupku a jednáním, mající znaky přestupku, které se projednává podle jiných zákonů.

Samotná práce je rozčleněna na 5 částí (bez úvodu a závěru), které mají své podkapitoly.

První část je věnována přestupkovému právu v jeho hmotněprávní úpravě, kde je definován pojem přestupek. Nastíněny jsou zde ti, kdo mohou přestupek projednávat a také jsou zde specifikované nejdůležitější zásady, jimiž se řídí přestupkové právo, zánik odpovědnosti a působnost přestupkového zákona.

Ve druhé části práci je vysvětleno, co znamená jednání, které má znaky přestupku.

Třetí část práce vymezuje osoby, na které se tato bakalářská práce přímo vztahuje, tedy osoby vyloučené z působnosti přestupkového zákona.

Čtvrtá část práce má za úkol vysvětlit procesní řešení protiprávního jednání, které má znaky přestupku osob, které jsou vyloučeny z přestupkového zákona.

Pátá část porovnává obecnou zákonnou úpravu podle přestupkového zákona s úpravou zákonů působících na osoby vyloučené z přestupkového zákona.

Důvodem zvolení této problematiky jako téma bakalářské práce je osobní zájem se v budoucnu stát příslušníkem některého bezpečnostního sboru České

republiky a díky tvorbě této práce jsem načerpal mnohé vědomosti v rámci zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který upravuje právě služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů.

1 Přestupkové právo v hmotněprávní úpravě

Přestupkové právo má v historii České republiky svou dlouhou tradici a v rámci přijetí nového zákona, vznikli také nové instituty. Inspiraci tento zákon čerpal hlavně z trestního práva, zejména z trestního zákoníku č. 40/2009 Sb. a jeho procesní části (trestního řádu), tedy zákona č. 141/1961 Sb. Přestupkové právo se stejně jako mnoho ostatních druhů práv, člení na dvě části - hmotnou a procesní. Hmotněprávní úprava v obecné části stanovuje, které jednání lze považovat za přestupek, kdo za toto jednání nese odpovědnost a jaký správní trest nebo ochranné opatření lze pachateli za přestupek uložit. Zvláštní část obsahuje znaky skutkových podstat jednotlivých přestupků, konkrétní správní tresty, které lze za jejich spáchání uložit a také jsou zde stanoveny odchylky od obecné právní úpravy a zvláštní právní instituty, které jsou aplikovatelné pouze na některé přestupky.

Procesně právní úprava stanovuje postup subjektů přestupkového řízení a dalších orgánů, které mají za úkol zjistit, zda se přestupek opravdu stal, a v případě pozitivního potvrzení, že se přestupek stal, upravuje následné uložení trestu, případně i ochranného opatření.¹

V rámci řízení o přestupku rozhoduje správní orgán o vině či nevině pachatele a v případě, že je pachatel uznán správním orgánem vinným, mu stanoví správní trest. Lze tedy přestupkové řízení označit pro svou povahu za správní trestání.²

Obecně platí, že pokud zákon nestanoví jinak, je jako příslušný správní orgán k projednávání a řízení o přestupcích příslušný v rámci přenesené působnosti obecní úřad s rozšířenou působností,³ kterému to ukládá PřesZ v § 60. V tomto paragrafu je také uveden konkrétní seznam druhů přestupků, které spadají do věcné příslušnosti obecního úřadu jako správního orgánu, příslušného k projednání.

Jde o přestupky:

- Proti pořádku ve státní správě spáchaných porušením povinnosti stanovené v nařízení obce nebo kraje.
- Proti pořádku v územní samosprávě.

¹ PRÁŠKOVÁ, Helena. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017. Teoretik. ISBN 978-80-7502-221-9. s. 52

² Nové přestupkové právo – zkušenosti z praxe | Právní prostor. Právní prostor | Informační web nejen pro právníky [online]. Copyright © 1999 [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/nove-prestupkove-pravo-zkusenosti->, nedatováno

³ § 103 odst. 1 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

- Proti veřejnému pořádku.
- Proti občanskému soužití.
- Proti majetku.⁴

Ostatní druhy přestupků mají na starost orgány policie či jiné správní úřady podle zvláštních zákonů.

Zahájení přestupkového řízení je podle aktuálního zákona možné zahájit vždy jen a pouze z moci úřední. Dřívější úprava umožňovala zahájit řízení o přestupku na žádost. Od této možnosti však bylo v novém přestupkovém zákoně opuštěno.⁵

1.1 Komise pro projednávání přestupků

Komisi pro projednávání přestupků může zřídit jako zvláštní orgán obce starosta, který zároveň musí určit, které přestupky komise bude projednávat namísto obecního úřadu. Ty stejné podmínky platí pro starostu městského obvodu nebo městské části statutárního města nebo starostu městské části hlavního města Prahy. Komisi lze svěřit jen takové přestupky k projednání, u kterých to zákon výslovně umožňuje.⁶

1.2 Zásady přestupkového práva

Přestupkové právo, má díky inspiraci v trestním právu hmotném a procesním, při jeho tvorbě celou řadu platných zásad společnou. Vyplývají především z ústavní a mezinárodně právní úpravy.

Jedná se především o tyto zásady:

1.2.1 Subsidiarita trestní represe

Přestupkové právo společně s trestním právem mají společnou ideu, a tou je, že veřejnoprávní trestání má být užito jen v případech, kdy pro závažnost a společenskou škodlivost nelze použít jiné právní nebo mimoprávní prostředky. Projev této zásady se projevuje ve dvou rovinách, a to v aplikační, která vyžaduje společenskou škodlivost jako podmínku odpovědnosti za přestupek či jiný správní

⁴ § 60 odst. 2 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁵ § 103 odst. 1 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

⁶ § 61 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

delikt a legislativní, která vyžaduje od zákonodárce úvahu o tom, jaké jednání má být trestné a jakou vykazuje závažnost.⁷

1.2.2 Zásada nulla poena sine lege

Zásada „není trestu bez zákona“ je zakotvena v Ústavním pořádku České republiky, konkrétně v článku 39 Listiny základních práv a svobod. Ten stanovuje, že: „*Jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit.*“.⁸ Znění se sice opírá o trestný čin, nikoliv přestupek či jiný správní delikt, ale na základě článku 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, se toto ustanovení netýká jen výslovně označených trestných činů, ale i na další postižitelná protiprávní jednání, které může veřejná moc trestat.

1.2.3 Zásada přiměřenosti a individualizace správního trestu

V rámci možného zásahu do ústavně zaručených práv a svobod, musí být uložen takový správní trest, který je přiměřený. Přiměřenost se určuje konkrétními okolnostmi, zejména závažností činu a poměry pachatele. Trest by neměl být pro pachatele likvidační.

1.2.4 Zásada ne bis in idem

Nepřípustnost opětovného zahájení přestupkového řízení ve věci, za kterou, již pachatel trest v minulosti dostal, či bylo toto řízení pravomocně skončeno.

1.2.5 Presumpce nevinny

Dokud není pravomocným rozhodnutím o přestupku vyslovena vina obviněného, hledí se na něj jako na nevinného.

1.2.6 Zásada nemo tenetur se ipsum accusare

Nikdo není povinen žalovat sám sebe. Jedná se o zásadu, která obviněnému zajišťuje právo odepřít výpověď proti sobě, či proti osobě jemu blízké.

1.2.7 Zásada zajištění procesních práv obviněného

Jde o zásadu, jenž zajišťuje obviněnému podle ústavní úpravy a mezinárodních smluv, základní minimum práv na spravedlivý proces. Těmito právy je na mysli právo na obhajobu, obhájce, výslech sebe či nechání vyslechnutí někoho dalšího, či právo na tlumočníka, pokud nerozumí jazyku používaném při řízení.⁹

⁷ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 247

⁸ čl. 39 Ústavní Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.

⁹ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 246-253

1.3 Pojem přestupek

Přestupkový zákon definuje přestupek ve svém § 5, kde je psáno: „*Přestupkem je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.*“.¹⁰ Z této definice lze indikovat, že k tomu, aby přestupek byl přestupkem, tak musí být splněna podmínka vykazování znaků stanovených zákonem. Prvním z těchto zákonem stanovených znaků přestupku, je jeho protiprávnost. Další znaky jsou formální, materiální a dále pozitivní a negativní vymezení. Materiálním znakem se rozumí společenská škodlivost činu. Formálním znakem se rozumí označení v zákoně, že takový čin je zákonem označen za přestupek a také, že vykazuje znaky uvedené v zákoně.

Za protiprávní jednání lze označit takové jednání, které je právem nedovolené, neaprobované a právním řádem zakázané. Znak protiprávnosti je potřeba u každého jednání, které lze považovat za trestné. Lze ji nalézt vyjádřenou přímo v zákoně, ale většinou se dovozuje z právního řádu či jiných příslušných hmotněprávních předpisů.

Společenská škodlivost je předpokládána naplněním formálních znaků přestupku, avšak pokud chybí materiální znak přestupku, odpovědnost za přestupek zaniká.

Jednání nebo čin může ovšem vykazovat všechny tyto znaky a nemusí se jednat o přestupek ve smyslu definice § 5 PřesZ, ale o druh disciplinárního deliktu podle jiných zákonů. Slovo delikt, pochází z latinského slova „*delictum*“, které je překládáno jako protiprávní jednání.¹¹

1.4 Dělení správních deliktů

Podle pozitivní právní úpravy, se dělí správní delikty na 3 druhy:

- Přestupky
- Správní disciplinární delikty
- Správní pořádkové delikty¹²

¹⁰ § 5 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹¹ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 255-257

¹² KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 254

1.4.1 Přestupek

V rámci členění správních deliktů, jde o jediný nezpochybnitelný druh správního deliktu, jelikož jeho definice vyplývá z definice v § 5 PřesZ, kde je požadováno, aby správní delikt v případě, že se má stát přestupkem, byl v zákoně za přestupek výslovně označen. Díky tomuto označení v právním řádu je tak snadno identifikovatelný. Pachatelem přestupku může být fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba. Jedná se tedy o každou osobu, která je způsobilá páchat delikty. Jejich vznik spočívá převážně v porušení hmotněprávní povinnosti, ale existují i případy, kdy je základem vzniku porušení procesní povinnosti.¹³

1.4.2 Správní disciplinární delikt

Jedná se o delikty fyzických osob, jež jsou ve zvláštních právních vztazích k určité instituci, jenž mají zvláštní práva a povinnosti, které vyplývají z jejich členského, služebního nebo zaměstnaneckého vztahu. Subjekt disciplinárního deliktu je tedy speciální, protože jím nemůže být kdokoliv, ale pouze příslušníci určitých institucí. Objektem tohoto deliktu je disciplína, která ve formě práva stanovuje závazný řád, kázeň, pořádek uvnitř instituce. U určitých institucí může být objektem i profesní etika, odbornost výkonu povolání, důstojnost a důvěryhodnost instituce vůči veřejnosti.¹⁴

1.4.3 Správní pořádkový delikt

Pořádkový delikt může zpravidla spáchat osoba, která nesplnila nějakou procesní povinnost. Správní orgán této osobě ukládá pořádkovou sankci, nejčastěji jde o pořádkovou pokutu. Porušení procesní povinnosti má za následek maření nebo ztěžování postupu, který je upraven zákonem. Správní orgán takové jednání může, ale nemusí trestat, a to i opakovaně, dokud nebude osobou splněna daná povinnost.¹⁵

¹³ PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5. s.49-50

¹⁴ PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5. s. 50-51

¹⁵ PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5. s. 53

1.5 Protiprávnost a její vyloučení

K naplnění skutkové podstaty přestupku je třeba naplnit znak protiprávnosti činu, což je jednání osoby v rozporu se zákonem. Existuje ovšem několik okolností vylučující protiprávnost, které když nastanou, tak jednání, které by jinak naplňovalo skutkovou podstatu přestupku není přestupkem. Jde o určité výjimky, které jinak nejsou dovolené. Lze u nich nalézt nejen chybějící znak protiprávnosti, ale i znak společenské škodlivosti. V některých případech jde v tomto jednání nalézt i znak společenské prospěšnosti. Již od samého počátku spáchání lze o takovém jednání díky účinku ex tunc, hovořit jako o jednání, u kterého ani nevznikla odpovědnost za přestupek. Tím se zásadně odlišuje od účinku ex nunc, u kterého trestní odpovědnost vznikne a následně zanikne.

Okolnosti vylučující protiprávnost jsou obsáhlé v V. hlavě PřesZ, kde jsou i definovány.

Jedná se o tyto okolnosti:

1.5.1 Krajní nouze

Čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže jím někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem.

Musí zde být splněno několik podmínek:

1. Nebezpečí za daných okolností nebylo možné odvrátit jinak (požadavek subsidiarity)
2. Způsobený následek nesmí být zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil (požadavek proporcionality);
3. Ten, komu nebezpečí hrozilo, nebyl povinen je snášet (např. policista).

Příklad: Vykopnutí dveří do cizího bytu, vstup do něj pro záchranu člověka uvnitř.

1.5.2 Nutná obrana

O nutnou obranu jde, pokud se jedná o čin jinak trestný, kterým někdo odvrací hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný zákonem. I zde je nutné splnění několika podmínek, a sice:

1. Útok musí přímo hrozit nebo trvat.
2. Ochrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřena způsobu útoku (požadavek proporcionality) = Mírnější požadavek než u krajní nouze, není zde vyžadován požadavek subsidiarity. Není nutné, aby nutná obrana byla jediná možnost odvrácení útoku.

Příklad: Vlastník věci omezí na osobní svobodě či jinak zakročí proti zloději.

1.5.3 Svolení poškozeného

Čin jinak trestný jako přestupek není přestupkem, jestliže ten, kdo jedná na základě svolení osoby, jejíž zájmy, o nichž tato osoba může bez omezení oprávněně rozhodovat, jsou činem dotčeny.

Toto svolení musí být dáno předem nebo současně s jednáním osoby páchající činem jinak trestným, a to dobrovolně, určitě, vážně a srozumitelně. Je-li takové svolení dáno až po spáchání činu, je pachatel beztrestný, mohl-li důvodně předpokládat, že by tato osoba tento souhlas jinak udělila vzhledem k okolnostem případu a svým poměrům. Výjimku tvoří souhlas k ublížení na zdraví nebo usmrcení.

1.5.4 Přípustné riziko

Jedná se o případy, kdy někdo vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný PřesZ. Rovněž závisí na splnění podmínek:

1. Výsledku není možné dosáhnout jiným způsobem,
2. Riziko odpovídá předpokládanému společenskému prospěchu,
3. Je v souladu s etickými hodnotami,
4. Je třeba vyhodnotit rizika před započítím experimentu.

1.5.5 Oprávněné použití zbraně

Přestupek nespáchá, kdo použije zbraně v mezích stanovených jiným právním předpisem. Definice slova „zbraň“ je obsažena v několika právních předpisech, přičemž se některé shodují a některé vykazují různé odlišnosti.¹⁶

Základní definici zbraně upravuje trestní zákoník v § 118. „*Zbraní se tu rozumí, pokud z jednotlivého ustanovení trestního zákona nevyplývá něco jiného, cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším.*“¹⁷

¹⁶ Okolnosti vylučující protiprávnost | epravo.cz. EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbírká zákonů, judikatura, právo [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 17.02.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/okolnosti-vylucujici-protipravnost-110612.html>

¹⁷ § 118 Zákona č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník

1.6 Zánik odpovědnosti za přešupek

Existují ovšem i důvody s účinkem ex nunc, kdy odpovědnost za přešupek vznikne a následně z nějakého zákonem daného důvodu zanikne. K důvodům zániku trestní odpovědnosti jsou správní orgány povinny nahlížet z úřední povinnosti. Řízení o takovém přešupku nelze zahájit, věc se odloží. Pokud ovšem již řízení zahájené bylo, a následně se zjistí některý z důvodů zániku odpovědnosti, tak se řízení o přešupku zastaví. Tyto důvody jsou uvedeny v VI. hlavě PřesZ.

Jedná se o:

- Uplynutí promlčecí doby.
- Smrt fyzické osoby.
- Zánik právnické osoby (nemá-li právního nástupce).
- Vyhlášení amnestie.¹⁸

1.7 Působnost

Působností právní normy se rozumí poměr právní normy ke svému okolí. Jde o poměr právní normy k času, území, typu chování, případně jednání, a adresátům. Podle Hanse Kelsena může právní norma platit vždy, všude a stanovením působnosti se omezí rozsah její platnosti.¹⁹

1.7.1 Věcná

Věcnou příslušnost k projednání přešupku, nám stanoví zpravidla zvláštní zákon upravující příslušnou skutkovou podstatu daného přešupku. Pokud by zvláštní zákon věcnou příslušnost neupravil, byl by příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností podle zbytkové klauzule v § 60 odst. PřesZ. V § 60 odst. 2 PřesZ je upravena příslušnost obecního úřadu k projednání vybraných přešupků podle zákona č. 251/2016 Sb., o některých přešupcích. Zákon o některých přešupcích sám věcnou příslušnost neupravuje, a proto k projednání přešupků podle tohoto zákona, které nejsou uvedeny v § 60 odst. 2 PřesZ, jsou věcně příslušné obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

¹⁸ § 29 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupky a řízení o nich

¹⁹ KELSEN, Hans. Všeobecná teorie norem. Brno: Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2325-2.

1.7.2 Časová

Odpovědnost za přestupek se posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku (= doba, kdy pachatel konal nebo v případě opomenutí byl povinen konat). Jestliže proběhla změna zákona během páchání přestupku, použije se zákon, který je účinný při dokončení jednání, jímž je přestupek spáchán. Jestliže se zákon změní po spáchání přestupku, použije se pozdější zákon jen tehdy, je-li to pro pachatele příznivější. Jestliže se zákon změní vícekrát, použije se zákon, který je pro pachatele nejmírnější.

1.7.3 Místní

Podle právního řádu České republiky se posuzuje odpovědnost za přestupky spáchané na území České republiky (bez ohledu na osobu pachatele). To znamená, že pokud na území České republiky došlo k (části) jednání, nebo na území České republiky došlo nebo mělo dojít k (části) následku (= k ohrožení nebo porušení zájmu chráněného zákonem). Území České republiky je vymezeno státními hranicemi, které jsou stanoveny ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou (článek 11 Ústavy).²⁰

1.7.4 Osobní

V rámci pozitivního vymezení osobní působnosti přestupkového zákona, se rozlišují přestupky dle jednotlivých druhů.

1. Přestupky fyzických osob

Za přestupek podle přestupkového zákona je odpovědná fyzická osoba, která v době jeho spáchání dovršila patnáctý rok svého věku a nebyla nepřičetná, není-li vyňata z působnosti přestupkového zákona.

2. Přestupky právnických osob

Dle norem přestupkového práva jde o organizované útvary, které mají právní osobnost ve smyslu práva soukromého, jsou odpovědné za přestupky, k naplnění jejichž znaků došlo jednáním fyzické osoby. Jde o fyzickou osobu, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila

²⁰ Odbor legislativy a koordinace předpisů. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: (3. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 1. února 2022) [online]. Ministerstvo vnitra, 2022 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://1url.cz/rXmW>

právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s ní nebo k jejímu prospěchu nebo v jejím zájmu.

Zvláštním subjektem, který je též považován též za právnickou osobu, je stát. Jde o subjekt, který je odlišný od právnických osob, který může být také odpovědný za přestupky v případech, které vyplývají ze zvláštních úprav některých přestupků.²¹

PřesZ v § 4 vymezuje seznam určitých druhů osob či skupin osob, které když se dopustí jednání, které má znaky přestupku, tak s nimi za určitých podmínek, toto jednání nelze projednat podle PřesZ. Jednání, které má znaky přestupku se v tomto případě s každou z těchto skupin projednává podle jiných zákonů či právních předpisů.

Podle § 4 PřesZ nelze projednat jednání, které má znaky přestupku, pokud se ho dopustili:

- **Osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva**

Správní orgán věc odloží podle § 76 odst. 1 písm. b) nebo c), PřesZ a pokud již bylo řízení o přestupku zahájeno, správní orgán řízení zastaví podle § 86 odst. 1 písm. d) nebo e) PřesZ.

- **Poslanci a senátoři (pokud požádali o projednání přestupku v disciplinárním řízení podle jiných zákonů)**

Pokud poslanec nebo senátor požádá o projednání přestupku v disciplinárním řízení, pak správní orgán postupuje podle § 64 odst. 1 písm. B PřesZ) a věc předá mandátovému a imunitnímu výboru Poslanecké sněmovny nebo Senátu.

Pokud poslanec nebo senátor nepožádá o projednání přestupku v disciplinárním řízení, správní orgán věc projedná podle obecné úpravy PřesZ, stejně jako v případě ostatních osob.

- **Soudci Ústavního soudu (pokud požádali o projednání přestupku v kárném řízení podle jiného zákona)**

Pokud soudce Ústavního soudu požádá o projednání přestupku v kárném řízení, pak správní orgán postupuje podle ustanovení o předání věci podle § 64 odst. 1 písm. b) PřesZ a věc předá Ústavnímu soudu.

²¹ KOPECKÝ, Martin. Právní rozhledy: Osobní působnost přestupkového zákona. 22/2017. C. H. Beck, 2017. s. 764.

Pokud soudce Ústavního soudu nepožádá o projednání přestupku v kárném řízení, správní orgán věc projedná podle obecné úpravy PřesZ.

- **Osoby během výkonu vazby, trestu odnětí svobody a zabezpečovací detence**

Správní orgán postupuje podle ustanovení o předání věci podle § 64 odst. 1 písm. b) PřesZ a věc předá příslušnému služebnímu orgánu nebo služebnímu funkcionáři.

Jednání se projedná podle zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, nebo zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence.

Pokud pachatel přestane být osobou ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence před vydáním rozhodnutí v prvním stupni, projedná se jeho jednání jako přestupek podle PřesZ.

Pokud pachatel přestane být osobou ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence po vydání rozhodnutí v prvním stupni, bude se při projednávání opravných prostředků nebo uplatňování dozorcích prostředků postupovat v režimu zákona o výkonu vazby, zákona o výkonu trestu odnětí svobody, nebo zákona o výkonu zabezpečovací detence, nikoliv v režimu PřesZ.

- **Příslušníci bezpečnostního sboru**

Jednání, které má znaky přestupku, kterého se dopustil příslušník bezpečnostního sboru se projedná podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, dále jen ZoSPPBS.

- **Osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci**

Jednání, které má znaky přestupku, kterého se dopustí osoba podléhající vojenské kázeňské pravomoci se projedná podle zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání.

- **Výjimky!**

PřesZ však počítá i s možností, že jednání, které by mělo být projednané jako jednání, které má znaky přestupku, bude projednáno v režii PřesZ, a to z důvodu zabránění zneužití této právní úpravy. Postup při projednávání jednání příslušníků bezpečnostního sboru a osob podléhajících vojenské kázeňské pravomoci se proto může lišit podle toho, v jakém okamžiku správní orgán zjistí, že podezřelý/obviněný je příslušník bezpečnostního sboru nebo osoba podléhající vojenské kázeňské pravomoci.

Pokud správní orgán zjistí, že jde o příslušníka bezpečnostního sboru či osobu podléhající vojenské kázeňské pravomoci před vydáním rozhodnutí, tak předá věc příslušnému správnímu orgánu, pod který příslušník spadá, aby o něm rozhodoval.

Je-li ovšem vydáno rozhodnutí a teprve poté správní orgán zjistí, že jde o příslušníka bezpečnostního sboru či osobu podléhající vojenské kázeňské pravomoci, tak správní orgán řízení sám dokončí, podle PřesZ a poté o tom vyrozumí příslušného služebního funkcionáře nebo příslušný služební orgán. Působnost správního orgánu, který rozhodnutí vydal ovšem zůstává zachována i pro následné možné uplatnění opravných a dozorčích prostředků či v případě zrušení rozhodnutí a vrácení k novému projednání.

Nastat může ovšem i situace, kdy pachatel či podezřelý přestane být příslušníkem bezpečnostního sboru nebo osobou podléhající vojenské kázeňské pravomoci v době, kdy je přestupek projednáván. Pokud tak udělal před vydáním rozhodnutí ve věci v prvním stupni, jeho jednání se projedná jako přestupek podle PřesZ. Pokud ukončil své působení u bezpečnostního sboru či v armádě České republiky po vydání rozhodnutí ve věci v prvním stupni, zůstává zachována působnost služebního orgánu pro následné uplatnění opravných a dozorčích prostředků.²²

1.8 Správní tresty

Správním trestem se rozumí právní následek přestupku, který může být pachateli uložen za spáchaný přestupek na základě zákona. Jde o uplatnění zásady „*nullum crimen sine lege*“, která nám říká, žádný trestný čin bez zákona a zásady „*nulla poena sine lege*“, vyjadřující, že nelze někoho trestat, pokud spáchaný skutek není zakázán zákonem. Tyto zásady zajišťují přestupkovému právu princip právní jistoty a ochranu legitimního očekávání. Jejich primární účel byl sice formulován primárně pro oblast trestního práva, ale nelze od nich odpouštět ani v řízení o přestupku, zvláště v oblasti správního trestání.²³ Nejvyšší správní soud konstatoval, ve svém rozsudku č. 6 As 23/2005, že: „*Evropské úmluvy upravující procesní*

²²Odbor legislativy a koordinace předpisů. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: (3. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 1. února 2022) [online]. Ministerstvo vnitra, 2022 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://1url.cz/rrXMw>

²³JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-772-9. s. 284

požadavky na proces, v němž je komukoliv ukládána sankce za čin, který vnitrostátní předpisy subsumují pod pojem deliktu (ať už trestného činu, přestupku či jiného správního deliktu).“ Znamená to tedy, že podle těchto úmluv pod pojem delikt lze zařadit jak přestupky, trestné činy tak jiné správní delikty.²⁴ To ale neznamená, že lze všechnu úpravu trestního práva použít pro přestupkové právo, viz. rozsudek nejvyššího správního soudu č. NSS 8 Afs 17/2012: „*Ve správním trestání neexistuje institut účinné lítosti a nelze použít ani analogicky úpravu obsaženou v trestním zákoně, protože účinnou lítost je možné uplatnit jen u taxativně vymezeného okruhu trestných činů (viz § 33 trestního zákoníku a § 66 trestního zákona z roku 1961).*“²⁵ Zde se stěžovatel pokusil činit kroky k nápravě s předpokladem, že dojde k zániku odpovědnosti za přestupek z důvodu účinné lítosti. Účelem trestu je zásah pachatelova osobního a sociálního života.²⁶

1.8.1 Druhy správních trestů

Přestupkový zákon nám v § 35 stanoví tyto druhy správních trestů:

- Napomenutí
- Pokuta
- Zákaz činnosti
- Propadnutí věci
- Propadnutí náhradní hodnoty
- Zveřejnění rozhodnutí o přestupku.²⁷

1.8.2 Ochranná opatření

Ochranné opatření je vedle správního trestu jeden z dalších možných následku přestupku. Jde také o opatření, které způsobuje osobě, vůči které působí nějaký druh újmy. Ta není považována za prioritní účel trestu, ale preventivně je jí odvrácen nějaký jev. Přestupkový zákon zná 3 druhy těchto opatření:

- Omezující opatření – Zákaz návštěvy určitých míst či zákaz styku s nějakou osobou.

²⁴ Rozsudek NSS ze dne 07.4.2006 v Brně, spis. značka: 6 As 23/2005 [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/6As23/2005>

²⁵ Rozsudek NSS ze dne 17.1.2013 v Brně, spis. značka: 8 Afs 17/2012 - bod 203. [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/8Afs17/2012>

²⁶ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 285

²⁷ § 36 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

- Zabráni věci – Převedení vlastnického práva věci na stát za účelem ochrany bezpečnosti osob, majetku či jiného obdobného zájmu.²⁸
- Zabráni náhradní hodnoty – Ten, komu náleží věc, která by mohla být zabrána, ji před zabráním zničí, poškodí, zcizí, zatají, učiní neupotřebitelnou, zužitkuje, nebo jestliže jinak zabráni takové věci zmaří.²⁹

²⁸ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 291-292

²⁹ § 54 odst. 2 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

2 Jednání mající znaky přestupku

Jednání mající znaky přestupku je společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přestupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin, jehož se dopustila osoba, jež nespadá do rozsahu osobní působnosti PřesZ (§ 5 ve spojení s § 4 uvedeného zákona).³⁰

Nelze ho podle zákona označit za přestupek, sice je podle hmotně-právního základu odvozen ze skutkové podstaty přestupku, ale dané jednání nesplňuje jeden z obligatorních znaků přestupku a to je, že není za přestupek výslovně označen v přestupkovém zákoně. Zákon o služebním poměru, o vojácích z povolání i zákon o výkonu trestu odnětí svobody takovéto jednání pojmenovávají shodně svým označením „kázeňský přestupek“, který je tak označován v zákoně č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění starého právního předpisu, jakož i aktuálního zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Pojem je sice odvozen od skutkové podstaty přestupku podle přestupkového zákona, zahrnuje však v sobě širší působnost než jen přestupky definované v přestupkovém zákoně. Osoby, které mohou spáchat kázeňský přestupek jsou vázány také služební kázní a kázeňské odpovědnosti v rámci působnosti zákona, který upravuje jejich služební poměr či zákon o výkonu trestu odnětí svobody, který upravuje výkon trestu odsouzených osob.³¹

³⁰ Rozsudek NSS ze dne 07.12.2021 v Brně, spis. značka: 8 As 105/2020 - 59. Část III.B bod 27 [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/8As105/2020>

³¹ FIALA, Zdeněk. Ke kázeňské odpovědnosti příslušníků bezpečnostních sborů. Bezpečnostní teorie a praxe - přehledový článek: 1/2017. Fakulta bezpečnostního managementu PA ČR v Praze - Katedra veřejné správy, 2017. Dostupné také z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2018/11/012017Ke-kázeňské-odpovědnosti-příslušníků-bezpečnostních-sborů.pdf>

3 Osoby vyloučené z působnosti přestupkového zákona

Konkrétní seznam osob, které jsou vyloučeny z PřesZ je v § 4 sice stanoven, ale některé výjimky jsou zde stanoveny velmi blanketně (de facto prázdně), jelikož vyloučení z působnosti přestupkového zákona pro některé druhy osob vyplývá z jiného zákona, z práva Evropské unie či mezinárodního práva.³²

Úplné vynětí z působnosti zákona se nazývá hmotněprávní exempce, což znamená beztrestnost a neodpovědnost. Osoba se jí nemůže vzdát ani jí této exempce nikdo nemůže zbavit. Od samotného počátku se tato osoba nedopouští trestného deliktu, i když čin vykazuje jeho znaky. Dále existuje exempce procesní, která má za následek pouze nestíhatelnost této osoby příslušnými orgány. Většinou bývá procesní exempce jen na určitou dobu. Jde o případy, kdy osoba vykonává výkon nějakého mandátu či dobu, kdy osoba podléhá kázeňské pravomoci.³³

Vyňaty z tohoto zákona jsou:

3.1 Osoby s imunitami a výsadami podle zákona

- **Prezident republiky** má toto právo zaručeno Ústavou České republiky v článku 65 odst. 1, který říká: „*Prezidenta republiky nelze po dobu výkonu jeho funkce zadržet, trestně stíhat ani stíhat pro přestupek nebo jiný správní delikt.*“³⁴
- **Poslanci a senátoři Parlamentu České republiky** mají toto právo také zaručeno ústavou v článku 27 odst. 3, který říká, že: „*Za přestupky poslanec nebo senátor podléhá jen disciplinární pravomoci komory, jejímž je členem, pokud zákon nestanoví jinak.*“³⁵ Musí ovšem příslušný orgán, jenž má přestupek projednávat o takovéto disciplinárním řízení projednání požádat. Vztahuje se na ně tedy osobní působnost přestupkového zákona do doby, než učiní svým úkonem vůči správnímu orgánu žádost. Na základě žádosti poslance či senátora o projednání přestupku v disciplinárním řízení předá správní orgán věc bezodkladně příslušnému orgánu. Tato žádost, o projednání jednání podle jiného zákona, nežli podle PřesZ, musí být poslancem či senátorem uskutečněna do doby vydání rozhodnutí orgánem prvního stupně.

³² KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 279

³³ PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5. s. 118-119

³⁴ čl. 65 odst. 1 Ústavního Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

³⁵ čl. 27 odst. 3 Ústavního Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

- **Soudci Ústavního soudu** nemají toto právo zakotveno v ústavě, ale pouze v přestupkovém zákoně samotném, který se na ně v rámci působnosti vztahuje do okamžiku, kdy požádají příslušný orgán o projednání přestupku v kárném řízení podle zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, kterému je v tomto zákoně věnovaná čtvrtá jeho část. Pokud soudce o toto projednání nepožádá, jednání se řeší jako přestupek podle PřesZ orgánem, který je příslušný ho podle tohoto zákona řešit.³⁶

3.2 Osoby s imunitami a výsadami podle mezinárodního práva

Skupin osob, které jsou vyňaty z osobní působnosti přestupkového zákona na základě jejich výsad a imunit z mezinárodních smluv a zvyklostí mezinárodního práva, existuje mnoho. Jde o příslušníky jiného státu s jiným občanstvím než českým, který jsou členové mezistátní nebo mezinárodní organizace, diplomaty, vládní delegace jiného státu či vojenský sbor jiného státu zdržující se na našem území, za podmínky souhlasu našich orgánů. Imunita je platná i pro doprovod těchto osob, který může být jak zástupce diplomata, tak jeho rodina.

Zde je vyjmenováno několik možných skupin osob, kterých se tyto imunity a výsady týkají:

- Hlavy cizích států (prezidenti, monarchové)
- Předsedové a členové cizích vlád
- Vojenské sbory cizích států
- Diplomati
- Konzulární pracovníci
- Delegace OSN
- Členové orgánů Evropských společenství
- Instrukce Rady Evropy
- Mezinárodní tribunál pro mořské právo
- A mnoho dalších.³⁷

³⁶ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 279-280

³⁷ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 280-281

3.3 Osoby, s nimiž se jednání mající znak přestupku projednává podle zvláštních zákonů

Jedná se o skupinu fyzických osob, jež jsou vyloučeny z působnosti přestupkového zákona pro svoje postavení či pracovní zařazení. Nejedná se zde o beztrestnost takového jednání, které vykazuje znaky přestupku jako u předchozích skupin, ale o řešení těchto skutků v kázeňském či disciplinárním řízení podle zvláštních orgánů, nikoliv podle přestupkového zákona u orgánů příslušných k projednávání přestupků podle přestupkového zákona.³⁸ Jako důvod exempce příslušníků prvních dvou skupin, tedy příslušníků bezpečnostních sborů a osob podléhajících vojenské kázeňské pravomoci, se považuje ochrana jejich nezávislého výkonu služby a činností, které mají charakter týkající se vnitřní a vnější bezpečnosti České republiky.

Do této skupiny patří následující skupiny:

- **Příslušníci bezpečnostních sborů** jsou osoby, které vykonávají službu ve služebním poměru v některém ze služebních sborů České republiky. V republice máme 7 bezpečnostních sborů, které jsou jmenovány v zákoně č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

Jedná se o:

- Policii České republiky
- Hasičský záchranný sbor České republiky
- Celní správu České republiky
- Vězeňskou službu České republiky
- Generální inspekci bezpečnostních sborů
- Bezpečnostně informační službu
- Úřad pro zahraniční styky a informace³⁹

Služební poměr příslušníka bezpečnostního sboru je specifický státně-služební zaměstnanecký vztah veřejného práva, který je zcela oddělen od soukromoprávního pojetí, a to i navzdory tomu, že celá tzv. hmotná část zákona o služebním poměru je z velké části identická se zákoníkem práce. Oddělení od soukromoprávního pojetí je potřeba z následujících důvodů:

³⁸ KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7. s. 279-281

³⁹ § 1 odst. 1 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

1. Výkon služebního poměru je vykonáván ve vztahu, kdy na jedné straně stojí stát, jako nositel pracovně-právní subjektivity, tedy zaměstnavatel reprezentovaný bezpečnostním sborem, za který jedná služební funkcionář a fyzická osoba - tzv. „příslušník“ na straně druhé, jakožto osoba vykonávající službu.⁴⁰ Zákon to vyjadřuje ve znění „příslušník je ve služebním poměru k České republice a práva a povinnosti České republiky vůči němu plní příslušný bezpečnostní sbor“⁴¹. Toto vyjádření představuje jeden z hlavních prvků určující veřejnoprávní charakter služebního poměru.
2. Začátek služebního poměru začíná jednostranným rozhodnutím určitého služebního funkcionáře po žádosti a splnění určitých nařízených kritérií občanem České republiky. Narozdíl od pracovně-právního vztahu, který vzniká dvoustranou právní smlouvou.
3. V době trvání služebního poměru je příslušník omezen v některých oblastech občanských práv, které nejsou slučitelné s výkonem jeho služebního poměru. Jedná se o právo na členství v politických stranách a hnutích či na právo podnikat. Jakoukoliv jinou výdělečnou činnost může vykonávat jen a pouze se souhlasem služebního funkcionáře. Existují ovšem výjimky, které mu stanovuje sám zákon o služebním poměru bezpečnostních sborů, kde je stanoven seznam činností, které lze vykonávat i bez souhlasu služebního funkcionáře. Jde o činnost vědeckou, pedagogickou, publicistickou, literární, uměleckou. Dále je možné vykonávat činnost znaleckou a tlumočnickou pro soud či správní úřad.⁴² Zároveň je povinen dodržovat určité povinnosti i v době, kdy není ve službě. Například policista je povinen v době mimo službu, je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty, tak provést takové opatření v rámci své pravomoci, aby porušení nebo ohrožení odstranil.⁴³

Příslušník bezpečnostního sboru je též povinen, v případě, kdy je proti němu zahájeno přestupkové řízení a správní orgán si není vědom toho, že jde o příslušníka, oznámit bez zbytečného odkladu zahájení

⁴⁰ FIALA, Zdeněk. Ke kázeňské odpovědnosti příslušníků bezpečnostních sborů. *Bezpečnostní teorie a praxe - přehledový článek*: 1/2017. Fakulta bezpečnostního managementu PA ČR v Praze

⁴¹ § 1 odst. 3 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁴² § 48 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁴³ § 10 odst. 1-2 Zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

řízení o přestupku z něhož je obviněn, svému služebnímu funkcionáři. V případě, že tak neúčinní se dopouští kázeňského deliktu. Tato úprava je zavedena v novém přestupkovém zákoně z důvodu záměrného zamlčování příslušníky svého profesního postavení. Mohli se tak vyhnout projednání činu služebním funkcionářem, či dokonce mohli dosáhnout na lhůtě promlčení přestupku. Dřívější úprava stanovila, že pokud správní orgán vydal rozhodnutí proti příslušníkovi bezpečnostního sboru či vůči osobě podléhající vojenské kázeňské pravomoci, tak takové rozhodnutí vedlo k jeho nicotnosti z důvodu absolutní věcné nepříslušnosti správního orgánu.⁴⁴

Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2010 před úpravou tohoto zákona:

„I. V případě, že jednání, které má znaky přestupku, jehož se dopustil příslušník bezpečnostních sborů, projedná jako přestupek místně příslušný obecní úřad namísto toho, aby je projednal příslušný služební funkcionář v řízení podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je výsledné rozhodnutí obecního úřadu nicotné, protože jej vydal absolutně věcně nepříslušný správní orgán.

II. Jestliže správní orgán nadřízený správnímu orgánu, který vydal nicotné rozhodnutí, toto rozhodnutí zruší či změní v přezkumném řízení podle § 94 a násl. správního řádu z roku 2004 namísto toho, aby prohlásil jeho nicotnost, zatíží své rozhodnutí vadou, které jej činí rovněž nicotným. Je totiž z povahy věci vyloučené, aby správní orgán změnil či zrušil neexistující rozhodnutí.“⁴⁵

- **Osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci** jsou profesionální vojáci z povolání, kteří slouží ve vojenské činné službě. Jejich kázeňským přestupkem jsou nejen jednání, které mají znaky přestupku podle přestupkového zákona, ale mají výčet možných trestných jednání rozšířen svým zákonem (Zákon č.

⁴⁴ PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5. s. 125-126

⁴⁵ Rozsudek NSS ze dne 19.5.2010 v Brně, spis. značka: 1 As 36/2010 – 2 [cit. 28..03.2023].

221/1999 Sb., o vojácích z povolání). Ten v § 51 rozšiřuje pojem kázeňský přestupek o jednání, které je v rozporu s právními předpisy nebo vojenskými řády, předpisy a rozkazy, nejde-li o trestný čin podle trestního zákona.⁴⁶ Stejně jako příslušníci bezpečnostních sborů jsou povinni, v případě zahájení přestupkového řízení podle přestupkového zákona proti nim, ohlásit to nadřízenému služebnímu funkcionáři.

- **Osoby ve výkonu trestu odnětí svobody nebo zabezpečovací detence** jsou osoby, které jsou legálně nucené k pobytu ve vězení či zvláštním ústavu na základě rozhodnutí soudu. Důvodem pro jejich vyloučení z působnosti přestupkového zákona je praktická proveditelnost. V případě, že by byla osoba omezena na svobodě a vedlo by se proti ní přestupkové řízení u příslušného správního orgánu, by se v určitých procesních fázích řízení mohly objevit problémy, například s účastí osob při ústním jednání nebo při dokazování. Proto zákon o výkonu trestu odnětí svobody stanovuje své vlastní tresty pro tyto osoby, které jsou uplatnitelné v rámci vězeňského prostředí.⁴⁷

⁴⁶ § 2, 51 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁴⁷ PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5. s. 126

4 Popis řešení skutku, který má znak přestupku, s osobou vyloučenou z přestupkového zákona dle jednotlivých skupin.

4.1 Disciplinární řízení poslanců a senátorů

Disciplinární řízení proti poslanci či senátorovi je zahájeno v případech stanovených zákonem, o jednacím řádu Poslanecké sněmovny v případě poslance a zákonem o jednacím řádu Senátu v případě senátora. Oba tyto zákony zároveň upravují průběh samotného řízení a jeho následnou možnou sankci.⁴⁸

Členové parlamentu jsou v postavení tzv. „rozhodce“, díky kterému mají pravomoc si zvolit zákon, podle kterého se bude jejich přestupek řešit.⁴⁹ Pokud nechtějí řešit přestupek podle obecné úpravy PřesZ, tak mají možnost požádat o toto projednání ve formě podání mandátový a imunitní výbor Poslanecké sněmovny/Senátu, který jednání projedná podle svého zákona. U poslanců je to zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny a u senátů Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu. Jedná se o výbor, který je založen na základě jednacího řádu sněmovny/senátu a jeho obsazení je obligatorní. V jeho čele stojí předseda, kterého v současné době v případě poslanecké sněmovny zastává ve funkci Helena Válková a v případě senátu je to Petr Vícha. V rámci své činnosti zkoumá, jestli jsou poslanci/senátoři a jejich případní náhradníci za ně platně zvoleni, zánik poslaneckých/senátorských mandátů, zjišťuje, zda jsou v rámci imunity u poslance/senátora splněny podmínky pro jeho trestní stíhání a vede disciplinární řízení proti poslanci/senátorovi. Má tedy významnou roli, při aplikaci ústavních principů, které garantují nezávislost a transparentnost výkonu mandátu poslance/senátora. Jednání těchto orgánů jsou vždy neverejná a účastnit se jich mohou pouze osoby, které jsou členy těchto výborů a osoby, kterým jejich možnou účast stanoví Ústava ČR. Ostatní osoby musejí mít účast odsouhlasenou daným výborem.⁵⁰

Dle předsedkyně mandátového výboru Poslanecké sněmovny Heleny Válkové je pro poslance rozhodně lepší možnost nechat vyřešit přestupek orgánem,

⁴⁸ § 13 Zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

⁴⁹ Rozsudek NSS ze dne 4.1.2018 v Brně, spis. značka: 2 As 229/2015 [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://sbirka.nssoud.cz/cz/spravni-trestani-prestupky-poslance-nebo-senatora-disciplinari-rizeni.p3680.html>

⁵⁰ Mandátový a imunitní výbor PS: O výboru [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3709>

který ho má řešit dle působnosti přestupkového zákona, než ho nechat postoupit před mandátový a imunitní výbor, kde sankce může být o dost horší, a to až do výše měsíčního platu. Členové parlamentu mají jít občanům příkladem a krom sankce od výboru, mohou být také v tomto případě objektem nežádoucí medializace a kritiky veřejnosti.⁵¹

Výhodou vyřízení v disciplinárním řízení výborem v rámci jeho disciplinární pravomoci, je vyhnutí se případnému soudnímu přezkumu rozhodnutí, jelikož orgány komor parlamentu ČR nerozhodují při výkonu disciplinární pravomoci v postavení orgánu veřejné správy, čímž nepodléhají soudnímu přezkumu podle článku 36 LZPS, který se vztahuje pouze na rozhodnutí vydané orgánem veřejné správy.⁵²

Disciplinární řízení o disciplinárním provinění zahajuje imunitní a mandátový výbor na návrh předsedy sněmovny či senátu, vlastního podnětu, návrh osoby, kterou urazil a případně na základě postoupení od příslušného správního orgánu, který není příslušný přestupek projednat. Disciplinární delikt, který je přestupkem podle přestupkového zákona, může disciplinární výbor projednat jen v případě, že byl návrh na jeho projednání podán oprávněnou osobou a zda došlo k dodržení dalších podmínek daných zákonem. Poté dojde k samotnému šetření, možnosti vyjádření se a možné obhajobě, u které má právo na zastoupení jiným poslancem/senátorem či advokátem. Po provedení těchto úkonů se řízení buď zastaví, nebo se rozhodne o uložení disciplinárního trestu. Osoba, proti které je řízení vedeno, má možnost podat námitku podjatosti, o které rozhoduje organizační výbor Poslanecké sněmovny a v případě zjištění možné podjatosti, může věc přikázat k řešení jinému výboru. Jako sankce za disciplinární delikt, který má znaky přestupku podle přestupkového zákona, se ukládají tresty, které stanoví zákon o přestupcích. V případě disciplinárního provinění, což může být třeba urážka jiného poslance či senátora, lze uložit trest ve formě povinnosti se uraženému poslanci v dané lhůtě omluvit. Ta je spolu s formou omluvy stanovena ve výroku rozhodnutí,

⁵¹ Rozhovor: Helena Válková - „O mandátovém a imunitním výboru by se toho moc vědět nemělo.“ aneb interview o činnosti ve sněmovně i o právu a životě jako takovém (I. část) | Právní prostor. Právní prostor | Informační web nejen pro právníky [online]. Copyright © 1999 [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/rozhovor-helena-valkova-o-mandatovem-imunitnim-vyboru-se-toho-moc-vedet-nemelo-aneb-rozhovor-o-cinnosti-ve-snemovne-i-o-pravu-zivote-jako-takovem-i-cast>

⁵² Rozsudek NSS ze dne 4.1.2018 v Brně, spis. značka: 2 As 229/2015 – 2 [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://sbirka.nssoud.cz/cz/spravni-trestani-prestupky-poslance-nebo-senatora-disciplinari-rizeni.p3680.html> bod 55

který se ukládá za disciplinární opatření. To musí být osobě, proti které je řízení vedeno, uloženo nejpozději do jednoho roku od dne, kdy k provinění došlo. Pokud k omluvě ve stanové lhůtě nedojde, tak výbor, který řízení vedl, rozhodne o vhodném způsobu zveřejnění disciplinárního rozhodnutí, nebo uloží pokutu až do výše jednoho měsíčního platu. Veškeré výnosy z těchto pokut jsou příjmem státního rozpočtu.

Proti takovému rozhodnutí lze podat odvolání k poslanecké sněmovně v případě poslance a k senátu, v případě senátora, které musí být podáno do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Komora, která toto odvolání dostala, o něm provede rozpravu, po které se usnese, že rozhodnutí potvrzuje, mění, ruší, zastavuje nebo zrušuje a věc vrací k dalšímu řízení.⁵³

4.2 Kárné řízení Ústavních soudců

Pokud se soudce Ústavního soudu dopustí jednání, které má znaky přestupku podle přestupkového zákona, a požádá o projednání tohoto jednání podle zákona o Ústavním soudu, nejedná se již o přestupek ve smyslu § 5 PřesZ, ale o kárné provinění podle § 133 zákona o Ústavním soudu. Kárné řízení je zahájeno na základě předání věci od příslušného orgánu, který by v rámci své působnosti měl tento přestupek řešit, pokud by soudce nepožádal o projednání v kárném řízení. O jeho zahájení rozhoduje předseda Ústavního soudu vydáním usnesení, které musí být odůvodněno a doručeno soudci, proti kterému se řízení vede. Zahájit ho lze jen do jednoho roku ode dne, kdy k jednání, kvůli kterému se řízení má zahájit došlo. Pokud je osobou, proti které má být zahájeno kárné řízení sám předseda Ústavního soudu, musí na návrh jeho zahájení usnést nejméně plénum tří soudců. Ústavní soudce, proti kterému je kárné řízení vedeno, má právo se k důvodům zahájení řízení vyjádřit a účastnit se jednání pléna, které má o tomto řízení rozhodovat, s výjimkou jejich porady a hlasování. Pokud se plénum usnese, že je zahájení řízení nedůvodné, řízení se zastaví. V případě, že řízení nedůvodné není, tak si plénum zvolí pětičlenný kárný senát, který věc bude projednávat a rozhodne o ni. Kárný senát si na svém prvním zasedání zvolí předsedu z řad svých členů, který bude řídit jednání. Způsobnost jednat a usnášet se, má tento senát pouze za přítomnosti všech jeho členů. Pokud je soudce senátem shledán vinným za přestupek, tak mu senát

⁵³ § 13-18 Zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

uloží sankci, kterou stanoví zvláštní právní předpis, kterého se přestupek týká. Např. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Proti usnesení kárného senátu o jeho zastavení mohou předseda, soudci, kteří podali návrh na jeho zahájení i soudce, proti kterému je řízení vedeno, podávat námitky do 15 dnů od jeho doručení. O těch následně rozhodne plénum, které usnesení kárného senátu potvrdí, zruší nebo vrátí věc zpět k novému projednání. Pokyny, které plénum kárnému senátu určí, jsou pro kárný senát závazné.⁵⁴

4.3 Příslušníci bezpečnostních sborů

Hmotněprávní základ pro odpovědnost příslušníka bezpečnostního sboru za jednání, které má znaky přestupku, nám definuje § 50 a 51 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve spojení s § 186 až § 196 téhož zákona, které upravují procesní část řízení. Tato speciální procesní úprava ovšem není komplexní, a tak v případě situace, která zde není upravena, se postupuje podle obecnější úpravy, kterou nám stanoví zákon 500/2004 Sb., správní řád.⁵⁵

S touto úpravou projednávání, nesouhlasil v roce 2012 Veřejný ochránce práv JUDr. Otakara Motejla. Ten ve svém stanovisku uvedl, že mu úprava odporuje ústavně zakotvenému principu rovnosti, který se má dle něj, vztahovat i na ustanovení povinností delikventů ve věcech přestupkových. Dle jeho názoru, by měli být shledáni vinnými dle obecné přestupkové úpravy i ti, kdo byli shledáni vinnými v řízení o jednání mající znaky přestupku. Jako důvod uvádí, že by měli mít stejnou povinnost nést náklady řízení jako osoba, která je nese podle obecné právní úpravy. Jako další důvod uvedl, že služební zákon, byť obsahující poměrně ucelenou úpravu řízení, nezná některé instituty správního řádu, které je nutné aplikovat pouze správním řádem. Zařadil mezi ně opatření proti nečinnosti, vyloučení z projednávání a rozhodování o věci, zajištění účelu a průběhu řízení či nicotnost rozhodnutí. Proto dle pana Motejla by bylo ku prospěchu věci, aby příslušníci bezpečnostních sborů spadali ve věcech přestupkových do věcné působnosti obecných přestupkových orgánů, čímž by byla odstraněna odlišnost v postupu týkajícího se projednávání přestupků vůči příslušníkům bezpečnostních

⁵⁴ § 133-142 Zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

⁵⁵ FIALA, Zdeněk. Ke kázeňské odpovědnosti příslušníků bezpečnostních sborů. Bezpečnostní teorie a praxe - přehledový článek: 1/2017. Fakulta bezpečnostního managementu PA ČR v Praze - Katedra veřejné správy.

sborů na jedné straně a ostatních občanů na straně druhé. Příslušníci by tak mohli uhrazovat pokuty za přestupek v blokovém řízení na místě a nemuselo by se zahajovat řízení. Též by touto změnou, dle pana Motejla, došlo ke zvýšení důvěryhodnosti u občanů, jelikož by bylo jednání objektivně prošetřeno a nerozhodoval by služební funkcionář, který je též příslušníkem bezpečnostního sboru.⁵⁶

Ve smyslu § 50 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je zde definován pojem kázeňský přestupek. Zákon ho definuje jako „zaviněné jednání, které porušuje služební povinnost, ale nejde o trestný čin nebo o jednání, které má znaky přestupku. Za takové jednání se považuje i dosahování neuspokojivých výsledků ve výkonu služby uvedené v závěru služebního hodnocení.“⁵⁷ Jde o úpravu, která pracuje s principem subjektivní odpovědnosti za porušení služební povinnosti, která je stanovena v § 45 tohoto zákona. Patří sem zejména dodržování kázně⁵⁸, zdvořilosti, nenechat se ovlivňovat a zachovávat mlčenlivost. Zavinění je zde obecný a obligatorní znak kázeňského přestupku, a je proto bezpodmínečnou podmínkou pro naplnění podstaty kázeňského přestupku. Jedná se o vnitřní psychický stav pachatele ke skutečnostem, které tvoří kázeňský přestupek. Jednáním je myšlen vnější projev vůle příslušníka, ať už aktivním jednáním ve formě konání či opomenutí.⁵⁹ Pokud se příslušník dopustí jednání, které je přestupkem podle přestupkového zákona, z kterého působnosti je ale vyloučen, řeší se takové jednání podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů pod pojmem jednání, které má znaky přestupku.

Řízení o jednání, které má znaky přestupku je zahájeno na základě oznámení samotného příslušníka bezpečnostního sboru o možném spáchání jednání, které má znaky přestupku, služebnímu funkcionáři, který má řízení na starost. Povinnost tohoto oznámení vyplívá ze základních povinností příslušníka.⁶⁰ Samotné řízení je vedeno ústně, vede se o něm ale písemný záznam, ve kterém jsou zaevidovány důležité úkony. Příslušník má právo se v rámci řízení vyjádřit k věci

⁵⁶ Stanovisko č. 24/2012 Sborníku kanceláře VOP JUDr. Otakara Motejla (Přestupky) - Závěrečné stanovisko ve věci podnětu paní J. D. | CODEXIS® [online].

⁵⁷ § 50 odst. 1 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁵⁸ Služební kázeň spočívá v nestranném, řádném a svědomitém plnění služebních povinností příslušníka, které pro něj vyplývají z právních předpisů, služebních předpisů a rozkazů. (§ 46 z. č. 361/2003)

⁵⁹ FIALA, Zdeněk a Petr TOMEK. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2. s. 235-237

⁶⁰ § 45 odst. 1 pís. j Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

samotné, navrhopvat důkazy a hájit se. Služební funkcionář má právo, kterého nemusí využít, na vyslechnutí osoby, která podala podnět k zahájení řízení. Uplatňuje se zde presumpce nevinu, tedy na příslušníka se hledí do vydání pravomocného rozhodnutí, jako by byl nevinný. Pokud příslušník spáchá současně kázeňský přestupek a jednání, které má znaky přestupku, tak musí být obě tyto řízení oddělené, nelze je vést společně v jednom řízení. V rámci určování druhu a výměře kázeňského trestu služební funkcionář přihlíží k závažnosti činu, způsobu jeho spáchání, k rozsahu následků a dalším okolnostem, jako třeba míra zavinění, pohnutka či příslušníkův dosavadní přístup k plnění služebních povinností. Pokud se v rámci řízení projednává více jednání, které mají znaky přestupku, tak se v rámci ukládání trestu určuje trest podle nejzávažnějšího přestupku. Trest lze uložit jen do 1 roku od okamžiku spáchání jednání, mající znaky přestupku.⁶¹

Pokud je během řízení třeba zvláštní postup, který nám Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů neupravuje, tak je použito ustanovení zvláštního právního předpisu.

Jedná se o situaci, jako je:

- a) rozhodování, zda má jednání příslušníka všechny znaky potřebné k určení viny,
- b) pokus,
- c) zánik odpovědnosti,
- d) určení povahy a závažnosti jednání, které má znaky přestupku,
- e) polehčující okolnosti,
- f) přitěžující okolnosti,
- g) ukládání kázeňských trestů za více jednání,
- h) podmíněné upuštění od uložení kázeňského trestu,
- i) upuštění od uložení kázeňského trestu,
- j) mimořádné snížení výměry kázeňského trestu pokuty,
- k) rozhodování o propadnutí věci, zákazu činnosti a upuštění od výkonu jeho zbytku,
- l) ukládání ochranného opatření zabrání věci,
- m) ukládání propadnutí náhradní hodnoty nebo zabrání náhradní hodnoty,
- n) posuzování, zda byla zmeškána lhůta k podání podnětu,
- o) společné řízení,

⁶¹ § 148 Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

- p) odložení věci,
- q) zastavení řízení,
- r) přerušování řízení, nebo
- s) příkaz.⁶²

Kázeňských trestů, které lze příslušníkovi uložit existuje několik. Jsou určeny v samotném zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů v § 51. Ten nám říká, že příslušníkovi lze uložit trest:

- a) písemné napomenutí,
- b) snížení základního tarifu až o 25 % na dobu nejvýše 3 měsíců,
- c) odnětí služební medaile,
- d) odnětí služební hodnosti,
- e) pokuta,
- f) propadnutí věci, nebo
- g) zákaz činnosti.

Z čehož za jednání, které má znaky přestupku lze uložit pouze pokutu, propadnutí věci nebo zákaz činnosti. Lze je uložit i společně či ve spojení s trestem písemného napomenutí, snížení základního tarifu a odnětí služební medaile. Nelze ale za jednání, které má znaky přestupku uložit trest odnětí služební hodnosti. Nelze také uložit za kázeňský přestupek ve smyslu, že příslušník porušil služební povinnost či příslušník nedosahoval uspokojivých výsledků, trest ve formě pokuty, propadnutí věci a zákazu činnosti. Výši případné pokuty stanoví zvláštní právní předpis, například zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, pokud jde o přestupek, který tento zákon upravuje.⁶³ Po vydání rozhodnutí o jednání, které má znaky přestupku, služební funkcionář zapíše daný přestupek do evidence přestupků, kterou vede Rejstřík trestů.⁶⁴ Pokud před či během řízení, ze získaných skutečností vyjde najevo, že jde o trestný čin, postoupí služební funkcionář věc orgánům činných v trestním řízení.⁶⁵ Řízení může být též zastaveno služebním funkcionářem, pokud zjistí že:

- a) skutek, o němž se vede řízení, se nestal nebo není kázeňským přestupkem,
- b) skutek nespáchal příslušník,

⁶² § 189 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁶³ § 51 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁶⁴ § 189a Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁶⁵ § 187 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

- c) spáchání skutku, o němž se vede řízení, nebylo příslušníkovi prokázáno,
- d) odpovědnost za kázeňský přestupek zanikla,
- e) o skutku již bylo pravomocně rozhodnuto orgánem činným v trestním řízení,
- f) příslušník zemřel, nebo
- g) věc byla postoupena podle § 187 po zahájení řízení.⁶⁶

Příslušník má po vydání rozhodnutí právo na odvolání, které podává u služebního funkcionáře, jenž rozhodnutí vydal. Služební funkcionář, který napadené rozhodnutí vydal, může rozhodnutí zrušit nebo změnit, jestliže odvolání plně vyhoví. Proti tomuto rozhodnutí je možno podat odvolání. Jestliže tak neučiní, je povinen předložit odvolání spolu se svým stanoviskem do 15 dnů ode dne jeho podání odvolacímu orgánu. Odvolacím orgánem je služební funkcionář nadřízený služebnímu funkcionáři, který napadené rozhodnutí vydal. Jde-li o rozhodnutí ředitele školy, je odvolacím orgánem ministerstvo, a jde-li o rozhodnutí vedoucího organizační části ministerstva nebo rektora policejní akademie, je odvolacím orgánem ministr vnitra. Odvolací orgán přezkoumá napadené rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, v rozsahu, jaký je uveden v odvolání. Zákonnost přezkoumává v celém rozsahu. K vadám řízení přihlíží jen tehdy, pokud mohly mít vliv na zákonnost nebo správnost napadeného rozhodnutí. Odvolací orgán je povinen rozhodnout o odvolání bez zbytečného odkladu, nejpozději do 90 dnů ode dne jeho podání. Jsou-li pro to důvody, odvolací orgán rozhodnutí změní nebo zruší a řízení zastaví, popřípadě rozhodnutí nebo jeho část zruší a věc vrátí k novému projednání služebnímu funkcionáři, který napadené rozhodnutí vydal, jinak odvolání zamítne a rozhodnutí potvrdí. Proti tomuto rozhodnutí o odvolání již nelze podat odvolání.⁶⁷

4.4 Osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci

Zde úpravu zajišťuje zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, který v § 51 definuje pojem kázeňský přestupek: Kázeňským přestupkem se rozumí zaviněné jednání, které je v rozporu s právními předpisy nebo vojenskými řády, předpisy a rozkazy, není-li trestné podle trestního zákona. Úprava je platná i pro vojáky v záloze, kteří nastoupili k výkonu činné služby. Stejně jako u příslušníků

⁶⁶ § 188 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁶⁷ § 190 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

bezpečnostních sborů, jde o zaviněné jednání, které je v rozporu s předpisy, které mají působnost pouze na osoby daného zákona. Je zde ovšem také upraveno jednání, které je přestupkem podle zvláštního právního předpisu, ale nejedná se o kázeňský přestupek definovaný v § 51. Takové jednání se pouze procesně vyřídí jako kázeňský přestupek, ale není to kázeňský přestupek ve smyslu tohoto zákona.⁶⁸

Rozhodovat o kázeňské pravomoci vojáků má prezident, ministr obrany a vojenské služební orgány s kázeňskou pravomocí (velitel služebního útvaru). Kázeňskou pravomocí je myšleno právo ukládat kázeňské tresty, při jejichž rozhodování lze zřídit kázeňské komise složené primárně z vojenského hodnostního sboru, které jsou v postavení poradního orgánu.⁶⁹

Při ukládání kázeňského trestu za jednání, který má znaky přestupku, musí ten, jenž rozhoduje o udělení trestu, úplně a přesně zjistit skutkový stav věci. Vojákovi, kterému má být trest udělen je umožněno se vyjádřit, navrhnout důkazy a hájit se. Vyslechnut může být i ten, jenž podal podnět k projednání možného trestu. V rámci rozhodování se přihlíží k povaze protiprávního jednání, okolnostem spáchání, následkům, míře zavinění, dosavadnímu plnění služebních povinností a k množství předchozích nezaházených kázeňských trestů.⁷⁰ K zaházení kázeňského trestu dochází po roce od pravomocného uložení trestu a následně se na vojáka hledí, jako by mu nebyl kázeňský trest nikdy uložen. Orgán s kázeňskou pravomocí má právo trest zahladit i v dřívějším čase než po uplynutí jednoho roku, za podmínek dobrého chování vojáka.⁷¹ Kázeňský trest lze uložit nejdříve 24 hodin po jeho spáchání a nejpozději do 60 dnů ode dne, kdy se o jeho spáchání orgán s kázeňskou pravomocí dozvěděl. V případě, že má toto jednání v šetření jiný orgán, lhůta se počítá až poté, co se orgán s kázeňskou pravomocí dozví o výsledku tohoto šetření. V případě spáchání tohoto jednání v zahraničí, či v den následujícím po návratu ze zahraničí, lze uložit trest až do jednoho roku od jeho spáchání.⁷²

Uložení kázeňského trestu probíhá písemným rozhodnutím, které se musí vojákovi doručit. Proti tomuto rozhodnutí se voják může odvolat, ve lhůtě 15 dnů od dne doručení. V případě, že je voják na nepřetržitém vojenském výcviku se tato doba do odvolací lhůty nepočítá. Pokud rozhodnutí vydá prezident, tak se odvolat

⁶⁸ § 51 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁶⁹ § 50 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷⁰ § 54 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷¹ § 58 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷² § 55 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

již nelze. Odvolání se podává orgánu, který je nadřízen tomu orgánu, který o rozhodnutí rozhodl. Odvolání lze vzít zpět do doby, než nadřízený orgán o odvolání rozhodne. Odvolací orgán rozhoduje o odvolání bez zbytečného odkladu a je povinen rozhodnout nejpozději do 60 dnů ode dne doručení odvolání od vojáka.⁷³

Po vydání pravomocného rozhodnutí příslušný služební orgán zapíše jednání, která má znaky přestupku podle zvláštního právního předpisu, do evidence přestupků.⁷⁴

4.5 Zamlčení příslušnosti

V situaci, kdy příslušník bezpečnostního sboru či osoba podléhající vojenské kázeňské pravomoci, neohlásí svou příslušnost, ač jsou zákonem povinni ji ohlásit, tak příslušný správní orgán projedná toto protiprávní jednání podle obecné právní úpravy. Pokud by se správní orgán v průběhu řešení přestupku dozvěděl o skutečnosti příslušnosti osoby před vydáním rozhodnutí, předal by věc bezodkladně příslušnému služebnímu funkcionáři příslušníka. O tomto předání se vyhotovuje usnesení poznamenané do spisu. Pokud by k zjištění došlo až po vydání rozhodnutí v prvním stupni, tak by rozhodnutí vydané správním orgánem bylo platné, nedošlo by k jeho nicotnosti, jelikož působnost tohoto správního orgánu je dána zákonem. I v tomto případě by byl správní orgán povinen sdělit tuto skutečnost bezodkladně příslušnému služebnímu funkcionáři příslušníka. V případě následného uplatnění opravných a dozorčích prostředků je působnost též zachována v obecné právní úpravě. Důvodem neohlášení bývá vyhnutí se kázeňské pravomoci svých nadřízených.

V případě, že příslušník nechá řízení dojít do vydání rozhodnutí v prvním stupni, tedy neohlásí svou příslušnost, projeví se zásada *ne bis in idem* (ne dvakrát o tomtéž), neboť o deliktu již bylo rozhodnuto a služební funkcionář již nebude mít právo ho znovu projednat. Služební funkcionář má ovšem možnost postihnout příslušníka v rámci kázeňské pravomoci za porušení jeho povinnosti dle zákona, kterým se řídí výkon jeho služebního poměru, skutečnost oznámit. Nejde tedy o dvojí potrestání za stejnou věc.⁷⁵

⁷³ § 57 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷⁴ § 51a Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷⁵ KUČEROVÁ, Helena a Eva HORZINKOVÁ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. 2. Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-383-4. Komentář k § 4 odst. 6 z. č. 250/2016 Sb. ze systému codexis.cz.

Ohlašovací povinnost u vojáka je dána § 48 odst. 1 písm. j) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, který říká, že voják má povinnost nejpozději po zahájení řízení o přestupku, z něhož je obviněn, bez zbytečného odkladu oznámit správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku, že je vojákem. V opačném případě se pak dopouští disciplinárního deliktu.⁷⁶ Podle § 48 odst. 2 téže zákona, oznámení podle odstavce 1 písm. j) voják neučiní, pokud by jím vážně narušil důležitý zájem služby, tím není dotčena povinnost vojáka ohlásit nadřízenému zahájení řízení o přestupku podle odstavce 1 písm. i).⁷⁷

Stejným způsobem je povinen příslušník bezpečnostního sboru ve smyslu § 45 odst. 1 písm. j) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Ten ukládá povinnost příslušníka, že po zahájení řízení o přestupku, z něhož je obviněn, bez zbytečného odkladu musí oznámit správnímu orgánu příslušnému k projednání přestupku, že je příslušníkem. Oznámení nemusí učinit, pokud by jím vážně narušil důležitý zájem služby.⁷⁸

4.6 Osoby ve výkonu trestu odnětí svobody

Přestupky těchto osob hmotně i procesně řeší zákon č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, dále jen zák. OVTOS. Paragraf 55 tohoto zákona zmocňuje projednávat jednání, které má znaky přestupku podle zvláštního zákona, pokud je spácháno během výkonu trestu.

V případě jednání mající znaky přestupku podle zvláštního zákona se po nabytí právní moci zapíše přestupek do evidence přestupků (pouze v případě, že jde o přestupek, který se zapisuje do této evidence).⁷⁹ Kázeňským přestupkem jsou podle tohoto zákona i jednání, mající znaky přestupku podle zvláštního zákona. Definiční kázeňského přestupku s působností pro osoby ve výkonu trestu odnětí svobody se nachází v § 46 odst. 1 tohoto zákona: *Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.*⁸⁰ Jde tedy o jednání, které porušuje buď zvláštní zákon, nebo

⁷⁶ § 48 odst. 1 písm. j) Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷⁷ § 48 odst. 2 Zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání

⁷⁸ § 45 odst. 1 písm. j) Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

⁷⁹ § 55 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁰ § 46 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

povinnosti, které musí být dodržovány v rámci zák. OVTOS. Kázeňskou pravomoc má v tomto případě nad osobami, na které tento zákon působí, generální ředitel Vězeňské služby a ředitelé jednotlivých věznic. K výkonu této pravomoci mohou být zmocněni i jiní zaměstnanci Vězeňské služby, pokud je k tomu generální ředitel zmocnil nebo se souhlasem ředitele věznice.⁸¹ Může se jednat o vychovatele, speciálního pedagoga, vedoucího oddělení výkonu trestu.⁸² Generální ředitel rozhoduje pouze o stížnostech proti uložení trestu.⁸³

K ukládání trestu dochází, jen pokud jsou náležitě objasněny všechny okolnosti přestupku a je prokázána jeho vina. Před uložením je umožněno se osobě, které má být trest uložen, vyjádřit ke skutečnostem jež mu jsou kladeny za vinu a důkazům o nich. Má též právo na obhajobu v podobě uvádění okolností, které jeho vinu vyvracejí a zmírňují. Trest musí být uložen do jednoho roku od spáchání činu, dále musí být úměrný k závažnosti činu a měl by splňovat zájem dosažení účelu trestu. S výjimkou trestu propadnutí věci, lze uložit vždy jen jeden kázeňský trest. Kázeňské tresty, které lze obecně uložit podle tohoto zákona jsou:

- a) důtka,
- b) snížení kapesného nejvýše o jednu třetinu až na dobu 3 kalendářních měsíců,
- c) zákaz přijetí jednoho balíčku v kalendářním roce,
- d) pokuta až do výše 5 000 Kč,
- e) propadnutí věci,
- f) umístění do uzavřeného oddílu až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení,
- g) celodenní umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů,
- h) umístění do samovazby až na 20 dnů,
- i) odnětí výhod vyplývajících z předchozí kázeňské odměny.⁸⁴

Ve vězeňském prostředí existují ovšem i osoby, kterým nelze uložit každý z těchto trestů či jeho plnou výši. Jedna z těchto osob, je těhotná žena a žena, jenž

⁸¹ § 51 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

⁸² Kázeňské tresty | obase.cz, vše o vězení. Ve vězení, o base, vše o vězení [online]. Copyright © 2021, info [cit. 23.03.2023]. Dostupné z: <https://obase.cz/kdyz-musite-do-vezeni/kazenske-tresty/>

⁸³ § 51 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁴ § 47 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

má u sebe dítě, které lze uložit pouze tresty uvedené v písmenech A až F předchozího odstavce.⁸⁵ Další takovou osobou je mladistvá osoba. Té lze uložit též tresty, jako jsou obecně dány, jen s úpravou jejich výše. Například do samovazby lze mladistvou osobu uložit jen na dobu maximálně 10 dnů, místo obecně dané doby 20 dnů.⁸⁶

Proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu může osoba, které byl trest uložen, podat stížnost do 3 dnů od oznámení rozhodnutí. Odkladný účinek nastává jen v případě trestu propadnutí věci. O stížnosti rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec. Nesmí však rozhodovat ten zaměstnanec, který trest uložil. V případě, že jde o stížnost proti rozhodnutí ředitele věznice, tak rozhoduje o takové stížnosti generální ředitel Vězeňské služby.⁸⁷

4.7 Obvinění ve výkonu vazby

Vězeňská služba má za úkol nejen zajišťovat dohled a výkon ve věznicích, kde probíhá samotný výkon trestu odnětí svobody, ale má také na starost zajištění dohledu a výkonu ve vazebních věznicích⁸⁸, což je místo, kde je osoba umístěna do doby vynesení rozsudku v případě, že je naplněn některý z důvodů vazby dle trestního řádu.⁸⁹

Zde se jednání, které má znaky přestupku řeší velmi podobně jako ve věznicích, kde probíhá výkon trestu odnětí svobody, tedy že toto jednání je označeno jako kázeňský přestupek, s tím rozdílem, že hmotná a procesní úprava probíhá podle jiného zákona, tedy zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, dále jen ZoVV. Samotná úprava řešení kázeňského přestupku dle tohoto zákona má lehké odlišnosti proti úpravě takového jednání ve věznici, kde probíhá výkon trestu. Z mého osobního pohledu bych řekl, že jde o mírnější úpravu. Jednou z hlavních odlišností, která se zde nachází, je zkrácení seznamu možných trestů, který lze za

⁸⁵ § 66 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁶ § 64 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁷ § 52 Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

⁸⁸ Základní informace | Vězeňská služba České republiky. Generální ředitelství | Vězeňská služba České republiky [online]. Copyright © 2023 Vězeňská služba České republiky [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/zakladni-udaje>

⁸⁹ § 67 (Důvody vazby) - Zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

kázeňský přestupek uložit či jejich zmírnění. V případě ZoVV lze uložit za kázeňský přestupek pouze následující tresty:

- a) důtka,
- b) pokuta do výše 1000 Kč,
- c) zákaz nákupu potravin a věcí osobní potřeby (s výjimkou hygienických potřeb) až na dobu jednoho měsíce,
- d) propadnutí věci,
- e) umístění do samovazby až na 10 dní.

Oproti úpravě, která platí ve věznicích, kde osoby vykonávají trest odnětí svobody je zde rozdíl v neexistenci několika trestů. Například trest ve formě zákazu přijetí balíčku či trest ve formě odnětí výhod, které vyplývají z kázeňské odměny, jejichž existence v ZoVV vůbec neexistuje.⁹⁰ Další změnou, kterou lze najít v rámci uložení trestu, je následný možný odkladný účinek výkonu rozhodnutí v případě podání stížnosti proti rozhodnutí o uložení trestu. Stížnost nemá odkladný účinek jen v případě nutnosti vykonání trestu ihned. Jde o situaci, kdy je narušena kázeň a pořádek ve věznici. V této situaci dochází k okamžitému uložení trestu umístění do samovazby, aby byla udržena kázeň, pořádek a zajištěna i případná bezpečnost ve věznici.⁹¹

4.8 Chovanci ve výkonu zabezpečovací detence

Ústav pro výkon zabezpečovací detence je další institucí, kde zajišťuje výkon zabezpečovací detence vězeňská služba. Jde zvláštní ústav s ostrahou, kde probíhají vůči jejich chovancům léčebné, psychologické, vzdělávací, pedagogické a rehabilitační programy.⁹²

Řešení kázeňského přestupku s chovanci ve výkonu zabezpečovací detence řeší zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů, dále jen ZoVZD. Hmotná i procesní úprava je psána téměř stejně jako u předchozích dvou úprav, kde řízení má na starost příslušný pracovník vězeňské služby, kdy ředitele věznice nahrazuje ředitel ústavu. Rozdílné je i členění

⁹⁰ § 22 odst. 2 Zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby

⁹¹ § 23 odst. 6 Zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby

⁹² Zabezpečovací detence | Vězeňská služba České republiky. Generální ředitelství | Vězeňská služba České republiky [online]. Copyright © 2023 Vězeňská služba České republiky [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-a-upvz-d-opava/sekce/zabezpecovaci-detence-1>

zákonu, kde se průběh řízení a definice kázeňského přestupku nachází v jiných paragrafech.⁹³ Další významný rozdíl je v možnosti, jaké tresty lze chovancům za kázeňský přestupek uložit. Lze jim uložit tyto tresty:

- a) napomenutí,
- b) veřejná důtka,
- c) odnětí osobní výhody udělené podle § 27 písm. c),
- d) odnětí možnosti účastnit se kulturní nebo společenské akce v ústavu,
- e) propadnutí věci⁹⁴

Posledním rozdílem je odkladný účinek v případě podání stížnosti proti rozhodnutí o udělení kázeňského přestupku. Zde je shodná úprava pouze se zákonem OVTOS, kdy odkladný účinek má pouze stížnost proti uložení kázeňského trestu propadnutí věci. V ostatních případech má rozhodnutí okamžitý účinek.⁹⁵

Nedostatek úpravy

Nedostatkem tohoto zákona, na který upozorňuje prof. Kopecký ve svém odborném článku je, že při tvorbě nového pojetí přestupkového zákona, zákonodárce nezohlednil a neupravil také úpravy ZoVV, OVTOS, ZoVZD. V možné praktické situaci, si lze představit, že do výkonu trestu odnětí svobody je umístěna podnikající fyzická osoba, která byla odsouzena za trestný čin, který nemá žádnou souvislost s jejím podnikáním. Tento odsouzený má i nadále zaměstnance, kteří po dobu, kdy je ve výkonu trestu, zajišťují jeho podnikatelskou činnost. Za podmínek § 22 odst. 2 a 3 PřesZ přitom může být jednání zaměstnanců či dalších fyzických osob přičitatelné podnikající fyzické osobě, nyní současně odsouzené osobě, která prakticky nemohla takové jednání, jelikož je střežena ve vězeňském zařízení. Dojde-li v době, kdy je podnikající fyzická osoba ve výkonu trestu, ke spáchání přestupku jednáním jiné fyzické osoby, které je odsouzenému přičitatelné a za které objektivně odpovídá, projedná se i takové jednání mající znaky přestupku ne podle přestupkového zákona, ale podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Takové

⁹³ § 31 odst. 1 Zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů

⁹⁴ § 28 odst. 3 Zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů

⁹⁵ § 31 odst. 3 Zákona č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů

jednání by řešil ředitel věznice či jiný pověřený zaměstnanec věznice a ukládal by za ně trest jako je například samovazba.⁹⁶

⁹⁶ KOPECKÝ, Martin. Právní rozhledy: Osobní působnost přestupkového zákona. 22/2017. C. H. Beck, 2017. s. 764.

5 Porovnání úpravy přestupkového zákona a zvláštních zákonů upravujících skutky, mající znaky přestupku

Rozdílů mezi jednotlivými úpravami je mnoho, v této části práce se pokusím vystihnout ty nejzásadnější a nejpodstatnější. Společným znakem všech těchto skupin je to, že jednání neprojednává správní orgán, ale osoba k tomu zmocněna dle zvláštního zákona. (např. Služební funkcionář u příslušníků či Kárný senát u Ústavních soudců). Dalším takovým rozdílem je to, že v úpravách projednávání jednání, které má znaky přestupku, neexistuje úprava ochranného opatření, které lze uložit vedle správního trestu v případě projednání dle PřesZ.

Hned z úvodu bych začal porovnáním osob s imunitami a výsadami podle zákona. První z těchto osob je prezident republiky, který má po dobu výkonu své funkce ústavně zaručenou přestupkovou imunitu, díky které je nestíhatelný. Slovo přestupkovou zmiňuji proto, že stíhatelný je, za podmínek stanovených ústavou, pro velezradu, porušení Ústavy nebo některé součásti ústavního pořádku ČR. Velezrada je ústavou definována jako jednání prezidenta směřující proti svrchovanosti a celistvosti republiky nebo proti jejímu demokratickému řádu. K takovéto ústavní žalobě, kterou řeší Ústavní soud, dochází na podnět Senátu za souhlasu poslanecké sněmovny.⁹⁷

Další osobou, která spadá do této skupiny je poslanec nebo senátor Parlamentu České republiky. Ten má proti běžným fyzickým a právníckým, na které se obecně vztahuje působnost PřesZ možnost volby, zda se protiprávní jednání projedná dle PřesZ nebo využije své imunity pro projednání v rámci PřesZ a nechá toto jednání projednat mandátovým a imunitním výborem.

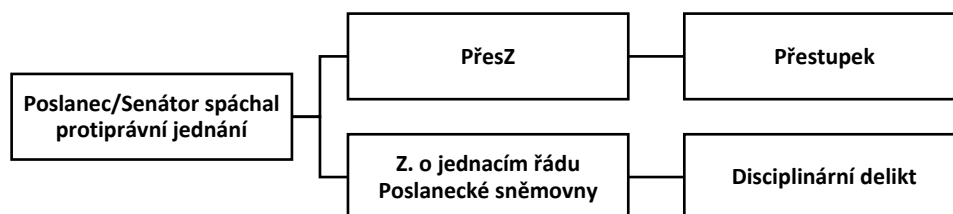

Schéma možného projednání s poslancem či senátorem⁹⁸

⁹⁷ Čl. 65 Ústavního Zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR

⁹⁸ Zdroj = předchozí části této bakalářské práce

Podobnou možnost a postavení tohoto rozhodce mají i soudci Ústavního soudu. V rámci řízení si mohou zvolit, zda se protiprávní jednání projedná dle PřesZ nebo v kárném řízení dle zákona o Ústavním soudu.

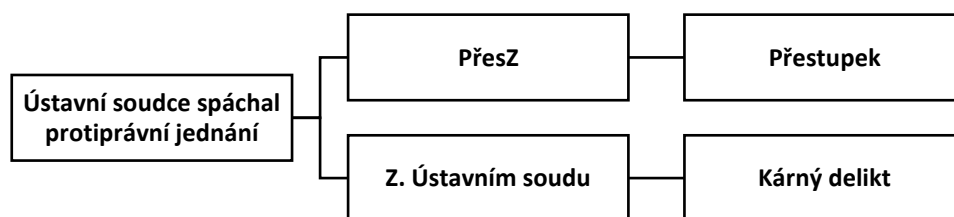

Schéma možného projednání s Ústavním soudem⁹⁹

Zásadní rozdíl je také v možném soudním přezkumu rozhodnutí. V rámci přestupkové řízení dle PřesZ je možné nechat rozhodnutí orgánu soudně přezkoumat, u kárného či disciplinárního řízení tento druh přezkumu není možný.

Další skupina osob, které jsou vyňaty z působnosti PřesZ jsou osoby s imunitami a výsadami podle mezinárodního práva. Tu jim zaručuje například článek 31 Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích, ve znění „Diplomatický zástupce je vyňat z trestní jurisdikce přijímajícího státu. Je rovněž vyňat z jeho jurisdikce civilní a správní“¹⁰⁰ Jde tedy o plnohodnotnou imunitu bez možnosti projednání. Poslední skupinou jsou osoby, s kterými se projednává protiprávní jednání, které má znaky přestupku podle zvláštních zákonů. Tyto osoby již nejsou v postavení rozhodce jako poslanci, senátoři a soudci Ústavního soudu, ale jsou povinni nechat toto jednání oznámit a nechat projednat dle příslušného zvláštního zákona a v případě příslušníků bezpečnostních sborů a osob podléhajících vojenské kázeňské pravomoci je dokonce možné je za toto neoznámení postihnout trestem dle zvláštního zákona, za porušení povinnosti dané tímto zákonem. V rámci povinnosti tohoto oznámení se na tyto osoby v rámci zahájení řízení nevztahuje zásada nemo tenetur se ipsum accusare, jelikož jsou ze zákona povinni žalovat na sebe, že něco udělali svému nadřízenému funkcionáři. Dalším rozdílem proti řízení dle PřesZ je, že služební funkcionář, která řízení vede, má v rámci řízení možnost, při ukládání trestu zohlednit dosavadní příslušníkův přístup, plnění jeho služebních povinností a v rámci těchto okolností mu uložit nižší trest, než by mohl dostat správním orgánem v rámci řízení dle PřesZ. Rozdílné je také možné uložení trestů.

⁹⁹ Zdroj = předchozí části této bakalářské práce

¹⁰⁰ Čl. 31 odst. 1 Vyhlášky ministra zahraničních věcí o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích č. 157/1964 Sb., Vídeňská úmluva o diplomatických stycích

Dle ZoSPPBS, příslušníkovi v rámci řízení, o jednání, které má znaky přestupku, nelze uložit trest ve formě zveřejnění rozhodnutí o přestupku. V rámci řízení s příslušníkem či osobou podléhající vojenské kázeňské pravomoci, je řízení vedeno výlučně ústně, zatímco u běžného přestupkové řízení není ústní jednání povinné.¹⁰¹ Dalším rozdílem je rozdílné nesení nákladů za řízení. V případě řízení dle PřesZ, ukládá správní orgán obviněnému, pokud byl uznán vinným, povinnost nahradit náklady řízení, v opačném případě nese tyto náklady správní orgán.¹⁰² U ZoSPPBS nese náklady za řízení bezpečnostní sbor, s výjimkou nákladů, které vznikly účastníkovi během řízení.¹⁰³ Důležité je také zmínit povinnost ve formě oznámení takového jednání svému nadřízenému funkcionáři. Osoby, na které se v rámci působnosti tyto zákony nevztahují, nejsou povinné sdělovat svému nadřízenému takovou informaci. Jedná se zpravidla o osoby, které jsou ve služebním poměru podle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, nebo o osoby, jež jsou v pracovním poměru dle zákona č. 262/2006 Sb., Zákoník práce. Rozdíl lze najít také v odvolacím řízení. V případě podání odvolání příslušníkem, ho řeší služební funkcionář, který rozhodnutí vydal, který ho přezkoumá a vydá znovu ve stejném či pozměněném znění. Proti takovému rozhodnutí se lze znovu odvolat k nadřízenému služebnímu funkcionáři, který rozhodnutí přezkoumá a rozhodne o něm. V případě příslušníků podléhající vojenské kázeňské pravomoci, se odvolání podává rovnou do rukou orgánu, který je nadřízen tomu, který rozhodnutí vydal. V případě, že rozhodnutí vydal prezident, který je vrchním velitelem ozbrojených sil,¹⁰⁴ je možnost podání odvolání nepřijatelná.¹⁰⁵

¹⁰¹ § 80 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰² § 95 Zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

¹⁰³ § 177 odst. 1 Zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

¹⁰⁴ § 50 odst. 3 Zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání

¹⁰⁵ § 57 Zákona č. 221/1999 Sb. o vojácích z povolání

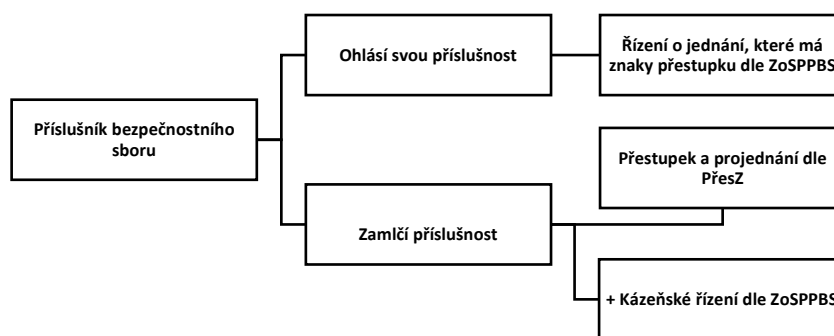

Schéma možného projednání s příslušníkem bezpečnostního sboru¹⁰⁶

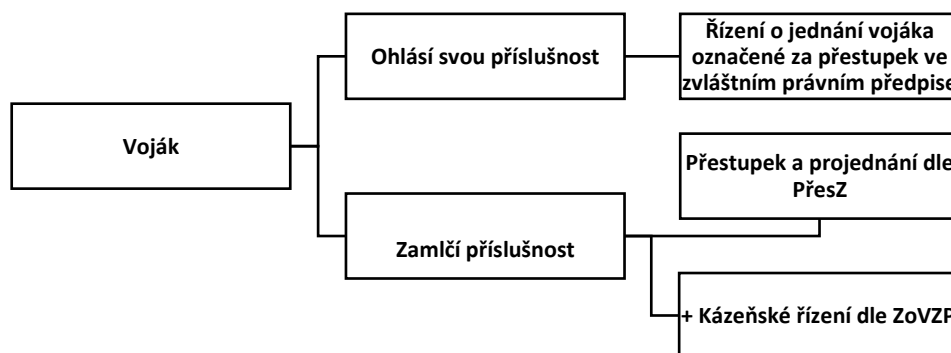

Schéma možného projednání s osobou, podléhající vojenské kázeňské pravomoci¹⁰⁷

Jako poslední porovnám osoby, které jsou ve výkonu vazby, trestu či chovance ve výkonu zabezpečovací detence. Každé této kategorii osob upravuje kázeňské řízení její vlastní zákon. U všech tří úprav, jde o velmi podobné znění, které má ale některé odlišnosti. Hlavní odlišností proti úpravě PřesZ je zde v možných trestech, které lze uložit. Je zde existence odlišných trestů, než existují v PřesZ. Jedná se například o trest ve formě důtky. Dále je zde upravena horní hranice možné pokuty, kterou lze dostat. V rámci ZoVV jde o maximální výši 1000 Kč¹⁰⁸, dle zákona OVTOS je hranice nastaven na 5 000 Kč¹⁰⁹. V rámci výkonu

¹⁰⁶ Zdroj = předchozí části této bakalářské práce

¹⁰⁷ Zdroj = předchozí části této bakalářské práce

¹⁰⁸ § 22 odst. 2b Zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby

¹⁰⁹ § 46 odst. 3d Zákona č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

chovance v zabezpečovací detenci nelze dostat trest, ve formě pokuty. ZoVZD tento trest nezná. Zvláštní postavení v rámci působnosti zákonů, které upravují výkon trestu těchto osob, má těhotná žena. V rámci svého postavení, není možné takové osobě uložit trest samovazby. Podobné postavení zde má i osoba, které by výkon takového trestu ohrozil zdraví.¹¹⁰ Dalším zásadním rozdílem u této skupiny je podání možného opravného prostředku proti rozhodnutí, které vydal ředitel věznice či pracovník věznice k tomu zmocněn. Pro osoby ve výkonu vazby, trestu a chovance v zabezpečovací detenci neexistuje opravný prostředek ve formě odvolání, ale mají možnost podat stížnost proti rozhodnutí, která má odkladný účinek pouze pokud jde o stížnost proti kázeňskému trestu ve formě propadnutí věci, v ostatních případech je rozhodnutí o udělení kázeňského trestu ihned vykonatelné.

V rámci tohoto porovnání jsem porovnal z mého osobního pohledu nejrozsáhlejší rozdíly, který mají dopad na samotné řízení a jeho výsledek. Těchto rozdílů existuje ještě mnohem více, na jejichž rozebrání by rozsah této bakalářské práce nestačil. Pro shrnutí jsem vypracoval následující tabulku, ze které lze vyčíst skupiny osob, jež jsou vyjmuty z PřesZ a zda jsou povinné řízení nechat řešit dle jiného zákona, název řízení, ve kterém se jejich jednání řeší a podle kterého zákona, kdo řízení vede a také jaký je přípustný opravný prostředek proti rozhodnutí v tomto řízení.¹¹¹

¹¹⁰ § 22 odst. 8 Zákona č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby

¹¹¹ Zdroj = předchozí části této bakalářské práce

X	Název řízení	Povinnost řešit to v daném řízení	Upravuje zákon č.	Kdo rozhoduje?	Opravný prostředek
Obecná úprava	Přestupkové	Ano	250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich	Správní orgán	Odvolání
Poslanci a senátoři	Disciplinární	Ne	90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny*	Imunitní a mandátový výbor	Odvolání
Ústavní soudci	Kárné	Ne	182/1993 Sb., o Ústavním soudu	Kárný senát	Námitka
Příslušníci bezpečnostních sborů	Řízení o jednání, které má znaky přestupku	Ano	361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů	Služební funkcionář	Odvolání
Osoby podléhající vojenské kázeňské pravomoci	Kázeňské řízení	Ano	221/1999 Sb., o vojácích z povolání	Prezident, ministr obrany, velitel služebního útvaru	Odvolání
Odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody	Kázeňské řízení	Ano	169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody	Ředitel věznice	Stížnost
Obvinění ve výkonu vazby	Kázeňské řízení	Ano	293/1993 Sb., o výkonu vazby	Ředitel věznice	Stížnost
Chovanci ve výkonu zabezpečovací detence	Kázeňské řízení	Ano	129/2008 Sb. o výkonu zabezpečovací detence	Ředitel věznice	Stížnost

Tabulka porovnání jednotlivých úprav¹¹²

¹¹² Zdroj = předchozí část práce

* V případě senátorů Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo ukázat čtenáři rozdíl mezi projednáváním přestupku a jednáním, které má znaky přestupku, kterého se dopouští osoby, které jsou vyjmuty z působnosti přestupkového zákona. V práci je též pojednáno o tom, o jaké skupiny osob se jedná, jak se s nimi takové jednání řeší a jaký jim lze za takové jednání udělit trest.

V první části práce jsem čtenáře seznámil s přestupkovým právem v jeho hmotněprávní a procesní úpravě. Vysvětlil jsem nejdůležitější zásady, kterými se přestupkové právo řídí, včetně pojmu přestupku a dělení správních deliktů. Dále jsou v této části rozebraly okolnosti, které vylučují protiprávnost skutku či možné zániknutí odpovědnosti za přestupek. Zaměřil jsem se také na působnost přestupkového zákona, kde byl kladen důraz na vyloučené osoby z osobní působnosti tohoto zákona. Nakonec jsem specifikoval správní tresty a ochranné opatření, které lze uložit za přestupek podle přestupkového zákona.

V druhé části práce je definováno jednání, které má znaky přestupku a odlišuje ho zde, od pojmu přestupek.

Třetí část práce se věnuje vyloučeným skupinám osob, které jsou vyloučeny z působnosti přestupkového zákona a specifikuje konkrétní členy těchto skupin.

Čtvrtá část práce má za úkol čtenáře seznámit s procesním projednáváním jednání, které má znaky přestupku podle zvláštních zákonů osob, které jsou vyloučeny z přestupkového zákona. Pro každou skupinu je specifikováno, kdo má pravomoc projednávat takové jednání a v jakém řízení, zda je daná osoba povinna to v daném řízení nechat projednat a také to, jaký je možný dostát trest za takové jednání podle jiných zákonů a případný průběh a možnost podání opravného prostředku proti rozhodnutí o udělení trestu. V závěru je uveden postup při zamlčení příslušnosti příslušníkem k bezpečnostního sboru nebo osobou podléhající vojenské kázeňské pravomoci.

V páté části práce jsem porovnal procesní úpravu projednání jednání, které má znaky přestupku, podle zvláštních zákonů, která se vztahuje na osoby vyloučené z působnosti přestupkového zákona s obecnou úpravou, podle přestupkového zákona. V této části jsem kladl důraz na vyzdvihnutí rozdílů mezi jednotlivými úpravami.

Můj osobní názor na projednávání této problematiky je následující: S většinou aktuální zákonnou úpravou souhlasím s výjimkou pár výhrad. Mám

výtku k existenci postavení rozhodce, v případě členů parlamentu ČR a Ústavních soudců. Podle mého názoru, je možnost takovéto volby snadno zneužitelná pro dosažení nižšího možného trestu za protiprávní jednání v případě podání odvolání proti rozhodnutí. V situaci, kdy by se projednávalo odvolání proti rozhodnutí s poslancem či senátorem, jehož strana by měla v rámci komory většinové zastoupení, ať už samostatné nebo koaliční, bylo by možné dospět k tomu, že by se k jednání takového poslance či senátora přihlíželo jinak, než k projednávání takového jednání s poslancem či senátorem, který by byl členem opoziční nevládnoucí strany.

Další výhradu mám k zákonům ZoVV, OVTOS a ZoVZD. Jak již bylo zmíněno výše, při přijetí nového přestupkového nedošlo také k úpravě těchto zákonů. Prakticky je díky této úpravě možné, aby osoba, která je již fyzicky omezena na svobodě za jiné jednání, byla kázeňsky potrestána za jednání jiné osoby, za kterou nese tato osoba plnou odpovědnost v případě určitých druhů protiprávního jednání. Tento způsob úpravy mi nezdá úplně vhodný a zákonodárce by měl přemýšlet o jeho změně. Navzdory tomu, že v právním řádě máme velký množství právních úprav, které si mohou být velmi podobné, by se dalo polemizovat i o možnosti jejich sloučení s cílem snížit množství platných zákonů a zlepšení orientace v nich. Myslím si ale, že každý z těchto zákonů má svůj věcný specifický záměr a cíl pro správné fungování daného odvětví a spojením například ZoVV, OVTOS a ZoVZD do jednoho zákona by mohlo vést k neproveditelnosti některých trestů či dokonce ke vzniku dalších možných chyb ze strany zákonodárce. Každý z těchto zařízení má rozdílný účel, zatímco výkon vazby má zajistit přítomnost obviněné osoby v průběhu trestního řízení, tak věznice, kde probíhá výkon trestu odnětí svobody má sloužit jako prostředek k ochraně společnosti.

Resumé

The aim of my bachelor's thesis was to show the reader the difference between a misdemeanour hearing and conduct that has the characteristics of a misdemeanour committed by persons who are exempt from the scope of the Misdemeanour Act. The thesis also discusses what groups of persons are involved, how such conduct is dealt with and what punishment can be meted out to them for such conduct.

In the first part of the thesis, I introduced the reader to the misdemeanour law in its substantive and procedural regulation. I explained the most important principles governing the law of misdemeanors, including the concept of misdemeanor and the division of administrative offenses. Furthermore, this section discusses the circumstances that exclude the unlawfulness of an act or the possible extinction of liability for an offence. I have also focused on the scope of the Misdemeanour Act, with an emphasis on the persons excluded from the personal scope of the Act. Finally, I specified the administrative penalties and protective measures that may be imposed for an offence under the Misdemeanour Act.

The second part of the thesis defines the conduct that has the characteristics of a misdemeanour and distinguishes it here, from the concept of a misdemeanour.

The third part of the thesis focuses on the excluded groups of persons who are excluded from the scope of the Misdemeanour Act and specifies the specific members of these groups.

The fourth part of the thesis is intended to acquaint the reader with the procedural treatment of conduct that has the characteristics of an offence under the special laws of persons who are excluded from the offence law. For each group, it is specified who has the authority to hear such conduct and in what procedure, whether the person is obliged to have it heard in that procedure, as well as the possible punishment for such conduct under other laws and the possible course and possibility of appeal against the decision to impose the punishment. Finally, the procedure for concealment of jurisdiction by a member of the security forces or a person subject to military disciplinary jurisdiction is set out.

In the fifth part of the thesis, I compared the procedural regulation of the hearing of conduct that has the characteristics of an offence under special laws, which applies to persons excluded from the scope of the offence law, with the

general regulation, under the offence law. In this part, I have emphasized the differences between the different arrangements.

My personal opinion on the discussion of this issue is as follows: I agree with most of the current statutory scheme, except for a few reservations.

I have a reservation about the existence of the status of arbitrator, in the case of members of the Parliament of the Czech Republic and Constitutional Judges. In my opinion, the possibility of such a choice is easily abused to obtain a lower possible penalty for an illegal act in the event of an appeal against a decision. In a situation where an appeal against a decision was heard with a Member of Parliament or Senator whose party had a majority representation within the chamber, whether independent or coalition, it would be possible to conclude that the conduct of such a Member of Parliament or Senator would be treated differently from the conduct of such a hearing with a Member of Parliament or Senator who was a member of the opposition non-ruling party.

I have a further reservation about the ZoVV, OVTOS and ZoVZD Acts. As mentioned above, there was also no amendment to these Acts when the new offence law was passed. In practice, this amendment makes it possible for a person who is already physically restrained in his or her liberty to be disciplined for the actions of another person for which that person is fully responsible in the case of certain types of offences. This method of regulation does not seem to me to be entirely appropriate and the legislator should think about changing it. In spite of the fact that we have a large number of legal regulations in the legal system which may be very similar, one could also discuss the possibility of merging them in order to reduce the number of laws in force and to improve their orientation. However, I think that each of these laws has its own specific purpose and objective for the proper functioning of the sector and combining, for example, the ZoVV, the OVTOS and the ZoVZD into one law could lead to the impracticability of certain penalties or even to other possible errors on the part of the legislator. Each of these facilities has a different purpose, while the detention facility is to ensure the presence of the accused person during criminal proceedings, the prison where the imprisonment takes place is to serve as a means of protecting the society.

Cizí slova

Ex nunc – Od nynějška

Ex tunc – Od samotného počátku

Plénium – Shromáždění členů v rámci instituce

Zkratky

ČR – Česká republika

OVTOS – Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů

PřesZ – Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

PS – Poslanecká sněmovna

ZoSPPBS – Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

ZoVV – Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby

ZoVZD – Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury:

- FIALA, Zdeněk a Petr TOMEK. Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů: s komentářem, poznámkami a judikaturou. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Olomouc: Anag, 2019. ISBN 978-80-7554-234-2.
- JEMELKA, Luboš a Pavel VETEŠNÍK. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2020. ISBN 978-80-7400-772-9.
- KELSEN, Hans. Všeobecná teorie norem. Brno: Masarykova univerzita, 2000. ISBN 80-210-2325-2.
- KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2021. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7.)
- KUČEROVÁ, Helena a Eva HORZINKOVÁ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. 2. Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-383-4.
- PRÁŠKOVÁ, Helena. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017. Teoretik. ISBN 978-80-7502-221-9.
- PRÁŠKOVÁ, Helena. Přestupkové právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2022. Teoretik. ISBN 978-80-7502-612-5.

2. Seznam použitých právních předpisů:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod.
- Vyhláška ministra zahraničních věcí o Vídeňské úmluvě o diplomatických stycích č. 157/1964 Sb., Vídeňská úmluva o diplomatických stycích
- Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)
- Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů
- Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu
- Zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

- Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby
- Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
- Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník
- Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

3. Seznam použitých judikátů:

- Rozsudek NSS ze dne 07.12.2021 v Brně, spis. značka: 8 As 105/2020 - 59. Část III.B bod 27 [cit. 18.02.2023]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/8As105/2020>
- Rozsudek NSS ze dne 07.4.2006 v Brně, spis. značka: 6 As 23/2005 [cit. 22.02.2023]. Dostupné z: <http://kraken.slv.cz/6As23/2005>
- Rozsudek NSS ze dne 19.5.2010 v Brně, spis. značka: 1 As 36/2010 – 2 [cit. 28..03.2023].
- Rozsudek NSS ze dne 4.1.2018 v Brně, spis. značka: 2 As 229/2015 – 2 [cit. 25.02.2023].
- Stanovisko č. 24/2012 Sborníku kanceláře VOP JUDr. Otakara Motejla (Přestupky) - Závěrečné stanovisko ve věci podnětu paní J. D. | CODEXIS®. CODEXIS® [online]. Dostupné z: <https://next.codexis.cz/literatura/LT48687?workspaceId=500d00b2-9506-40ae-a4d2-923f61dce0a4#unit-7>

4. Seznam odborných článků:

- FIALA, Zdeněk. Ke kázeňské odpovědnosti příslušníků bezpečnostních sborů. Bezpečnostní teorie a praxe - přehledový článek: 1/2017. Fakulta bezpečnostního managementu PA ČR v Praze - Katedra veřejné správy, 2017. Dostupné také z: <https://veda.polac.cz/wp-content/uploads/2018/11/012017Ke-kázeňské-odpovědnosti-příslušníků-bezpečnostních-sborů.pdf>
- KOPECKÝ, Martin. Právní rozhledy: Osobní působnost přestupkového zákona. 22/2017. C. H. Beck, 2017.

5. Seznam použitých internetových zdrojů:

- Kázeňské tresty | obase.cz, vše o vězení. Ve vězení, o base, vše o vězení [online]. Copyright © 2021, info [cit. 23.03.2023]. Dostupné z: <https://obase.cz/kdyz-musite-do-vezeni/kazenske-tresty/>

- Mandátový a imunitní výbor PS: O výboru [online]. [cit. 2023-02-25]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=3709>
- Nové přestupkové právo – zkušenosti z praxe | Právní prostor. Právní prostor | Informační web nejen pro právníky [online]. Copyright © 1999 [cit. 16.02.2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/spravni-pravo/nove-prestupkove-pravo-zkusenosti-, nedatováno>
- Odbor legislativy a koordinace předpisů. Průvodce zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: (3. doplněná verze, aktualizovaná ke dni 1. února 2022) [online]. Ministerstvo vnitra, 2022 [cit. 2023-02-18]. Dostupné z: <https://1url.cz/rrXMw>
- Okolnosti vylučující protiprávnost | epravo.cz. EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sběrka zákonů, judikatura, právo [online]. Copyright © EPRAVO.CZ [cit. 17.02.2023]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/okolnosti-vylucujici-protipravnost-110612.html>
- Rozhovor: Helena Válková - „O mandátovém a imunitním výboru by se toho moc vědět nemělo.“ aneb interview o činnosti ve sněmovně i o právu a životě jako takovém (I. část) | Právní prostor. Právní prostor | Informační web nejen pro právníky [online]. Copyright © 1999 [cit. 25.02.2023]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/rozhovor-helena-valkova-o-mandatovem-imunitnim-vyboru-se-toho-moc-vedet-nemelo-aneb-rozhovor-o-cinnosti-ve-snemovne-i-o-pravu-zivote-jako-takovem-i-cast>
- Zabezpečovací detence | Vězeňská služba České republiky. Generální ředitelství | Vězeňská služba České republiky [online]. Copyright © 2023 Vězeňská služba České republiky [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-a-upvzd-opava/sekce/zabezpecovaci-detence-1>
- Základní informace | Vězeňská služba České republiky. Generální ředitelství | Vězeňská služba České republiky [online]. Copyright © 2023 Vězeňská služba České republiky [cit. 08.03.2023]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/sekce/zakladni-udaje>